महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण, मुंबई, महाराष्ट्र

MAHARASHTRA WATER RESOURCES REGULATORY AUTHORITY, MUMBAI, MAHARASHTRA

वार्षिक अहवाल २०२०-२१

ANNUAL REPORT 2020-21

महाराष्ट्रातील नदी खोरे

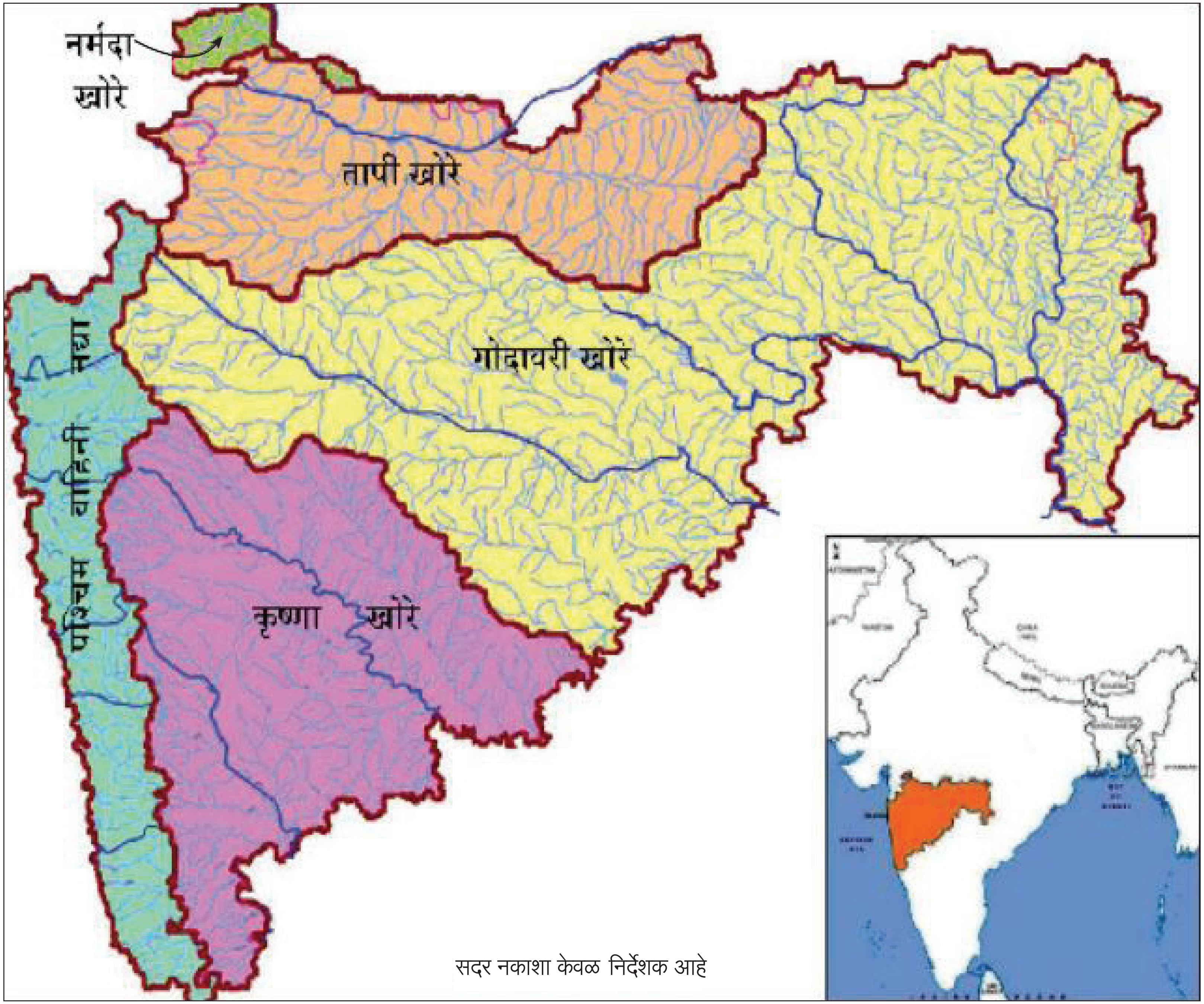

वार्षिक अहवाल : २०२०–२१

महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण
मुंबई, महाराष्ट्र

अनुक्रमणिका

प्राक्कथन....... ०४

प्रकरण १ : महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरणाविषयी ०५

१.१ उद्देश ०५
१.२ कार्ये ०५
१.३ संघटना ०७
१.४ अधिकारी/कर्मचारी स्थिती ०९

प्रकरण २ : प्राधिकरणाची मुख्य कामे १०

२.१ हक्कदारी ११
२.२ ठोक जल प्रशुल्क (२०२०-२३) ११
२.३ जलसंपत्ती प्रकल्पांना मान्यता ११
२.४ सिंचन अनुशेषाचे निर्मूलन १२
२.५ भूजल विनियमन १४

प्रकरण ३ : कायदेविषयक बाबी १५

प्रकरण ४ : संवाद आणि संपर्क १८

४.१ प्रसिद्ध केलेली प्रकाशने १८
४.२ संकेतस्थळ १९
४.३ ग्रंथालय १९
४.४ माहितीचा अधिकार अधिनियम-अंमलबजावणी १९
४.५ समाज माध्यमांचा वापर २०

प्रकरण ५ : लेखे आणि लेखापरीक्षण २१

जोडपत्रे

१ हक्कदारी कार्यक्रमांतर्गत विभागनिहाय प्रकल्प....... २२
२(१) १ एप्रिल, १९९४ रोजी राज्य सरासरी ३५.११% च्या तुलनेत ३० जून, २०२० पर्यंत निर्मित क्षमतेनुसार जिल्हानिहाय अनुशेष २४
२(२) १ एप्रिल, १९९४ रोजी राज्य सरासरी ३५.११% च्या तुलनेत ३० जून, २०१९ पर्यंत निर्मित क्षमतेनुसार जिल्हानिहाय अनुशेष २६
२(३) राज्य सरासरी ६५.५९% च्या तुलनेत ३० जून, २०२० पर्यंत निर्मित क्षमतेनुसार जिल्हानिहाय अनुशेष २८
३(१) वर्ष २०१९-२० मध्ये मार्च-२०२० अखेर सिंचन क्षेत्रात झालेला जिल्हानिहाय खर्च ३०
३(२) वर्ष २०१९-२० मध्ये मार्च-२०२० अखेर वितरित केलेला निधी ३५

संक्षेप सूची

आरआरआर	–	दुरुस्ती, नूतनीकरण, पुनर्स्थापना (Repaires, Renovation & Restoration)
हअंवि	–	हक्कदारी अंमलबजावणी व विनियम
गोमपाविम	–	गोदावरी मराठवाडा पाटबंधारे विकास महामंडळ
भूसवियं	–	भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा
एराजआ	–	एकात्मिक राज्य जल आराखडा
कोपाविम	–	कोकण पाटबंधारे विकास महामंडळ
उसिंयो	–	उपसा सिंचन योजना
उमा	–	उर्वरित महाराष्ट्र
मकृखोविम	–	महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ
मजनिप्रा	–	महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण
मऔविम	–	महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ
मप्रनिमं	–	महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ
मजसुप्र	–	महाराष्ट्र जलक्षेत्र सुधार प्रकल्प
उमप्र	–	उत्तर महाराष्ट्र प्रदेश
प्र.र.स.	–	प्रमाण रबी समतुल्य
तापाविम	–	तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ
विपाविम	–	विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ
वाल्मी	–	जल व भूमी व्यवस्थापन संस्था, औरंगाबाद
पावासं	–	पाणी वापर संस्था
पाक्षेजस	–	पाणलोट क्षेत्र जलसंपदा समिती
राभूप्रा	–	राज्य भूजल प्राधिकरण
भूजसवियं	–	भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा (जीएसडीए)

प्राक्कथन

महाराष्ट्र राज्यातील जलस्त्रोतांबाबत राज्य विशिष्ट काही चिंता आणि आव्हाने आहेत. उदा. खोरे आणि उपखो–यांमधील पाण्याच्या उपलब्धतेतील व्यापक तफावत, पाण्याची असलेली मागणी व पुरवठ्यामधील अंतर, निर्मित सिंचनक्षमता व प्रत्यक्ष सिंचित क्षेत्र, जलस्त्रोतांचे प्रदूषण, अनियंत्रित भूजल उपसा इत्यादी. या समस्यांचे निराकरण करण्यासाठी महाराष्ट्र राज्य सरकारने महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण अधिनियम, २००५ ची निर्मिती जून–२००५ मध्ये केली आहे. प्राधिकरण आता त्याच्या स्थापनेच्या १५ व्या वर्षात पदार्पण करत आहे.

प्राधिकरण हे महाराष्ट्र राज्यामधील जलसंपत्तीचे विनियमन करण्यासाठी, जलसंपत्तीचे कुशल समन्याय व टिकाऊ व्यवस्थापन, वाटप व वापर सुकर करण्यासाठी आणि त्यांची सुनिश्चिती करण्यासाठी कृषीविषयक, औद्योगिक, पिण्याच्या व इतर प्रयोजनांसाठी वापरावयाच्या पाण्याचे दर निश्चित करण्याचे काम करते.

यावर्षी, कोविड–१९ च्या जागतिक महामारीच्या परिस्थितीत, प्राधिकरणाने सरकार आणि स्थानिक स्वराज्य संस्थांसह विविध भागधारकांच्या हितसंबंधांमध्ये संतुलन राखणे सुरू ठेवले आहे. सध्याच्या अहवालात १ एप्रिल, २०२० ते ३१ मार्च, २०२१ या कालावधीत प्राधिकरणाने केलेल्या प्रमुख क्रियाकलापांचा सारांश आहे. यामध्ये सिंचन अनुशेष दूर करणे, मजनिप्रा अधिनियम, २००५ च्या कलम ११(च) अंतर्गत जलसंपत्ती प्रकल्पासाठी मंजुरीसाठीचे धोरण यांचा समावेश आहे. हा अहवाल सर्व भागधारकांच्या फायद्यासाठी मराठी आणि इंग्रजी अशा छापील आणि इलेक्ट्रॉनिक स्वरूपात आणला आहे.

महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण

प्रकरण १
महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरणाविषयी

१.१ उद्देश

महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण (मजनिप्रा) अधिनियम, २००५ दि. ८ जून, २००५ रोजीच्या अधिसुचनेनुसार प्रसिद्ध झाला आहे. त्याच्या कलम ३ नुसार मजनिप्राची स्थापना करण्यात आली आहे. राज्यामधील जलसंपत्तीचे विनियमन करणे, जलसंपत्तीचे कुशल, समन्यायी व शाश्वत व्यवस्थापन, वाटप व वापर सुकर करणे आणि त्यांची सुनिश्चिती करण्याकरिता कृषिविषयक, औद्योगिक, पिण्याच्या व इतर प्रयोजनांसाठी वापरावयाच्या पाण्याचे ठोक दर निश्चित करणे आणि त्यांच्याशी संबंधित किंवा तद्नुषंगिक बाबींकरिता तरतूद करणे ही प्राधिकरणाची नियत कर्तव्ये आहेत.

दि. जून १, २०१४ पासून अंमलात आलेल्या महाराष्ट्र भूजल (विकास व व्यवस्थापन) अधिनियम, २००९ च्या कलम ३ नुसार मजनिप्रावर राज्याच्या भूपृष्ठीय जलाच्या विनियमनासोबत राज्याच्या भूजल संपत्तीच्या विकास व व्यवस्थापनेची जबाबदारी देखील सोपविण्यात आलेली आहे. पुरवठा व मागणी व्यवस्थापन उपाययोजनांमार्फत विविध प्रवर्गांकरिता विहित गुणवत्तेच्या भूजलाचा शाश्वत, समन्यायी आणि पुरेसा पुरवठा सुकर करणे आणि त्याची खातरजमा करणे, सार्वजनिक पिण्याच्या पाण्याच्या स्त्रोतांचे जतन करणे आणि राज्यांतर्गत होणाऱ्या भूजलाच्या शोषणाचे व्यवस्थापन व सामूहिक सहभागातून विनियमन करण्यासाठी राज्य भूजल प्राधिकरण अंतर्गत जिल्हास्तरीय प्राधिकरणे स्थापन करणे या उद्देशाने 'महाराष्ट्र भूजल (विकास व व्यवस्थापन)अधिनियम २००९' अस्तित्त्वात आला. महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण हे महाराष्ट्र राज्यासाठी राज्य भूजल प्राधिकरण म्हणून सुध्दा काम करीत आहे.

१.२ कार्ये

१.२.१ मजनिप्रा अधिनियम, २००५ मधील कलम ११ आणि मजनिप्रा (सुधारणा व पुढे चालू ठेवणे) अधिनियम, २०११ व मजनिप्रा (सुधारणा) अधिनियम, २०१६ एकत्रित वाचल्यास प्राधिकरणाचे महत्त्वपूर्ण अधिकार व कार्ये खालीलप्रमाणे आहेत:

१. राज्य शासनाकडून क्षेत्रीय वाटप केल्यानंतर, विहित करण्यात येतील अशा अटी व शर्तींवर, नदी–खोरे अभिकरणांकडून वापराच्या प्रत्येक प्रवर्गामधील पाणी वापराच्या हक्कांचे वितरण करण्याकरिता निकष निर्धारित करणे आणि हक्कदारीच्या वितरणाचे संनियंत्रण करणे.

२. पाणी टंचाईच्या काळात जलसंपत्ती प्रकल्प, उपखोरे आणि नदी–खोरेस्तरावर उपलब्ध असलेल्या पाण्याच्या समन्यायी वितरणाचे प्राधान्य निर्धारित करणे.

३. खोऱ्यातील पाण्याची तूट समप्रमाणात विभागली जावी यासाठी खोऱ्यातील सर्व धरणांतील पाणीसाठे दरवर्षी ऑक्टोबर अखेर अशातऱ्हेने नियंत्रित केले जातील की, वर्षातील वापरासाठी उपलब्ध असलेल्या पाण्याची (खरीप वापरासहित) टक्केवारी सर्व धरणांसाठी जवळजवळ सारखी राहील.

४. प्रत्येक नदी खोऱ्यातील लाभार्थींच्या किंवा उपभोक्त्यांच्या मतांची खात्री करून घेतल्यानंतर सिंचन व्यवस्थापनाच्या प्रशासकीय, कार्यचलन व परिरक्षणाच्या संपूर्ण खर्चाची वसुली परावर्तित होईल अशा तऱ्हेने पाण्याची दरपद्धती (जल प्रशुल्क पद्धती) ठरविणे आणि उप–खोरे, नदी–खोरे आणि राज्यस्तरावरील पाणीपट्टी आकारण्याचे निकष ठरविणे.

५. राज्यातील नद्यांच्या पाणी पुरवठ्याबाबत आंतरराज्यीय पाणी वाटपाचे प्रशासन व व्यवस्थापन करणे.

६. जलसंपत्ती प्रकल्पाचा प्रस्ताव हा एकात्मिक राज्य जलसंपत्ती आराखड्याशी सुसंगत आहे, तसेच तो आर्थिक, जलशास्त्रीय व पर्यावरणीय दृष्टीनेही फलप्रद आहे आणि जेथे प्रस्तुत असेल तेथे लवादाच्या निवाड्यानुसार राज्याच्या बांधिलकीशी सुसंगत आहे याची सुनिश्चिती करण्याच्या दृष्टीने, उपखोरे आणि नदी खोरेस्तरांवरील प्रस्तावित जलसंपत्ती प्रकल्पांचा आढावा घेणे व त्यांना मान्यता देणे.

७. कलम ११ (छ) प्रमाणे पाणी हक्कदारी वितरण करणे व त्याचे संनियंत्रण यांचे निकष निश्चित करणे;

८. राज्यातील भूजल व भूपृष्ठ जलाचे अपवाहन, साठवण व वापर यांसाठी हक्कदारीमध्ये फेरबदल करण्यासाठी निकष विहित करणे;

९. या अधिनियमाखाली निर्धारित केलेले निर्णय किंवा आदेश अंमलात आणणे.

१०. पाण्याचा दक्षतेने वापर करण्यास चालना देणे, त्याचा अपव्यय टाळणे आणि पाणी वापराच्या प्रत्येक प्रवर्गासाठी पाण्याच्या वाजवी वापराचे निकष ठरवून देणे.

१.२.२ मजनिप्रा अधिनियमातील कलम १२ व १४ अन्वये प्राधिकरणावर पुढीलप्रमाणे अनिवार्य कार्ये व जबाबदारी सोपविण्यात आली आहे.

१. मजनिप्रा अधिनियमातील कलम १२(२) अंतर्गत प्राधिकरण राज्य जल नीतीनुसार नदी-खोरे अभिकरणांना अधिकार प्रदान करण्याच्या धोरणास मान्यता देईल. तसेच कलम १२(३) अंतर्गत प्राधिकरण, राज्य जलनीतीनुसार, राज्यासाठी एक सर्वसमावेशक जल-हवामानशास्त्रीय माहिती यंत्रणा राबविण्यासाठी सर्व संबंधित राज्य अभिकरणांशी समन्वय साधील.

२. मजनिप्रा अधिनियमातील कलम १२(४) अंतर्गत प्राधिकरण, राज्य जलनीतीनुसार राज्यभर, पाण्याचे सुयोग्य संधारण व व्यवस्थापन करण्याच्या पद्धतींचे प्रचालन व अंमलबजावणी करील.

३. मजनिप्रा अधिनियमातील कलम १२(५) अंतर्गत प्राधिकरण, संबधित राज्य अभिकरणाशी निकट समन्वय साधून राज्यातील पाण्याच्या दर्जात वाढ करण्यासाठी व त्यांचे जतन करण्यासाठी पाठिंबा देईल व साहाय्य करील. असे करतांना, "प्रदूषण करणाऱ्याने किंमत चुकवावी" हे तत्त्व वापरण्यात यावे.

१.२.३ मा. राज्यपालांच्या निर्देशानुसार सिंचनाच्या अनुशेष निर्मूलनासाठी प्राधिकरणास अधिनियमाद्वारे विशेष जबाबदारी विहित करण्यात आली आहे. [मजनिप्रा अधिनियमातील कलम २१(१)]. प्रस्तुत विशेष जबाबदारी नवीन प्रकल्पांना मान्यता देतांना पार पाडली जाईल. [मजनिप्रा अधिनियमातील कलम ११(च)]. तसेच राज्यामध्ये जलसंपदा विभागाकडे उपलब्ध असलेल्या मनुष्यबळाकडून अनुशेषग्रस्त भागातील प्रकल्पांचे सर्वेक्षण, नियोजन व तपशीलवार संकल्पन करून अनुशेष निर्मूलनार्थ बांधकामासाठी नवीन प्रकल्प वेळेत उपलब्ध होतील असे प्राधिकरण पाहील. [मजनिप्रा अधिनियमातील कलम २१(२)].

१.२.४ मजनिप्रा अधिनियमातील कलम २२ नुसार पाण्याची हक्कदारी प्रदान करण्याच्या किंवा वितरणाच्या विवादासंबंधात विवाद निवारण अपीलीय प्राधिकरण म्हणून काम पाहील.

१.२.५ याखेरिज, मजनिप्रावर राज्य भूजल प्राधिकरण म्हणून महाराष्ट्र भूजल (विकास व व्यवस्थापन) अधिनियम-२००९ मधील विविध कलमांद्वारे सोपविण्यात आलेली प्रमुख कार्ये व जबाबदाऱ्या खालीलप्रमाणे आहेत;

(१) भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा (भूसविंय) यांच्याकडून प्राप्त झालेल्या शिफारशीनंतर महाराष्ट्र भूजल (विकास व व्यवस्थापन) अधिनियम, २००९ च्या प्रयोजनार्थ कोणतेही पाणलोट व जलप्रस्तर क्षेत्र अधिसूचित किंवा निरधिसूचित करणे.

(२) कृषी किंवा औद्योगिक वापरासाठी अधिसूचित किंवा अधिसूचित नसलेल्या क्षेत्रात खोल विहिरी खोदण्यास तसेच अस्तित्त्वात असलेल्या खोल विहिरीतून भूजल उपसा करण्यास प्रतिबंध करणे.

(३) राज्यातील अधिसूचित किंवा अधिसूचित नसलेल्या क्षेत्रातील विहिरींच्या सर्व मालकांच्या नोंदणीची खातरजमा करणे आणि खोल विहीर (बोअरवेल) खोदकाम यंत्रसामग्री मालक व चालक यांच्या सक्तीच्या नोंदणीचे संनियंत्रण करणे.

(४) भूसविंय व जिल्हा प्राधिकरण यांच्याशी विचारविनियम करून राज्यातील अधिसूचित किंवा अधिसूचित नसलेल्या क्षेत्रातील पिण्याच्या पाण्याच्या गुणवत्तेचे संरक्षण व परिरक्षण करण्यासाठी आवश्यक असतील अशा उपाययोजना करणे.

(५) भूजल प्रदूषित करणाऱ्यांना भूजल स्त्रोत प्रदूषित करण्यापासून परावृत्त करणे व पाण्याची गुणवत्ता पूर्ववत प्रस्थापित करण्यासाठी पाणी प्रदूषित करणाऱ्यांच्या खर्चाने विहित दर्जानुसार उपाययोजना करणे.

(६) पाणलोट क्षेत्र जलसंपत्ती समिती आणि पंचायतीच्या माध्यमातून भागधारकांच्या सहभागाद्वारे भूजल वापर आराखडा आणि त्यावर आधारित पीक रचना आराखडा तयार करणे.

(७) भूसविंय व केंद्रीय भूजल मंडळ यांच्याशी विचारविनिमय करून पुनर्भरणक्षम क्षेत्रांचा शोध घेणे आणि भूजल पुनर्भरण करण्यासाठी पावसाचे पाणी साठविण्याकरिता आवश्यक मार्गदर्शक तत्त्वे निर्गमित करणे.

(८) अधिसूचित क्षेत्रासाठी पाणलोट क्षेत्र जलसंपत्ती समिती स्थापन करणे.

(९) भूजल विकास, विनियमन व व्यवस्थापनासंबंधीच्या विवाद प्रकरणी अपिलीय प्राधिकरण म्हणून काम करणे.

(१०) भूजलाचा वापर करून जास्त पाणी लागणारी पिके घेण्याच्या प्रवृत्तीस आळा घालण्यासाठी मार्गदर्शक तत्त्वे विहित करणे.

(११) पाणलोट क्षेत्र जलसंपत्ती समिती व भागधारकांच्यावतीने राज्य अभिकरणे, अशासकीय संघटना, कार्यरत स्वयंसेवी संघटना इत्यादी मार्फत पावसाचे पाणी अडवून भूजलाचे पुनर्भरण करण्यासाठी लोक जागृती व प्रशिक्षण कार्यक्रमाला चालना देणे.

१.३ संघटना

१.३.१ मजनिप्रा (सुधारणा) अधिनियम, २०१६ च्या कलम ५ नुसार निवड समितीच्या शिफारशीच्या आधारे महाराष्ट्राच्या राज्यपालांनी नियुक्त केलेले अध्यक्ष व ४ सदस्यांचे मिळून असे प्राधिकरण बनले आहे. प्राधिकरणाचा अध्यक्ष हा सर्वसाधारणपणे राज्य शासनाचे सेवा निवृत्त मुख्य सचिव वा समतुल्य दर्जाचा किंवा मा. उच्च न्यायालयातील निवृत्त न्यायाधीश असावा. एक सदस्य जलसंपदा अभियंत्रिकी क्षेत्रातील तज्ञ, एक अर्थव्यवस्था क्षेत्रातील तज्ञ, एक भूजल व्यवस्थापन क्षेत्रातील तज्ञ आणि एक विधि क्षेत्रातील तज्ञ असावा.

सन २०२०-२१ या कालावधी दरम्यान प्राधिकरणात

१. श्री. क.प्र.बक्षी, अध्यक्ष - [दि. १६ मे, २०१७ ते १५ मे, २०२०];

२. श्री. वि.मा.कुलकर्णी, सदस्य (ज.सं.अभियांत्रिकी) - [दि. १६ मे, २०१७ ते १५ मे, २०२०];

३. डॉ. शि.त्रिं.सांगळे, सदस्य (अर्थव्यवस्था) -[दि. ०९ जानेवारी, २०१८ ते ०८ जानेवारी, २०२१];

४. श्री. विनोदकुमार.ज.तिवारी, सदस्य (विधी) -[दि. ०९ जानेवारी, २०१८ ते ०८ जानेवारी, २०२१];

५. श्री. सं.द.कुलकर्णी, सदस्य (ज.सं.अभियांत्रिकी) [दि. १७ नोव्हेंबर, २०२० पासून] (कार्यरत)

१.३.२ मजनिप्रा (सुधारणा) अधिनियम, २०१६ च्या कलम ४ (१)(च) नुसार, प्राधिकरणाला धोरणात्मक बार्बीवर निर्णय घेण्यास सहाय्य करण्याकरिता प्रत्येक नदी-खोरे क्षेत्रासाठी एक अशा प्रकारे पाच व्यक्तींची विशेष निमंत्रित म्हणून राज्य शासन तीन वर्षांसाठी नियुक्ती करु शकते. अहवाल कालावधीत म्हणजेच सन २०२०-२१ मध्ये खालील तज्ञांची महामंडळनिहाय नियुक्ती केलेली आहे.

१) श्री. सुनिल व्ही. वामन - कोपाविम, ठाणे (२७ जून, २०१८ ते २६ जून, २०२१);

२) श्री. भा.च.कुंजीर - मकृखोविम, पुणे (२७ जून, २०१८ ते २६ जून, २०२१);

३) डॉ.स्वाती संवत्सर (महिला) - तापाविम, जळगांव, (२७ जून २०१८ ते २६ जून २०२१).

४) श्री. जे.पी.डांगे - विपाविम, नागपूर (२७ जून, २०१८ ते २६ जून, २०२१);

१.४ अधिकारी/कर्मचारी स्थिती

१.४.१ नियत व कंत्राटीपद्धतीने भरती करावयाची अशी एकूण ३८ मंजूर पदे प्राधिकरणाच्या आस्थापनेवर आहेत.

अ. क्र.	पदे	मंजूर पदे	
		नियमित	कंत्राटी
१	सचिव	१	-
२	संचालक	२	-
३	उपसंचालक	२	२
४	लेखा अधिकारी	१	-
५	सहायक संचालक	३	२
६	स्वीय सहायक	३	-
७	कक्ष अधिकारी	१	१
८	लघुलेखक (निवडश्रेणी)	१	१
९	लघुलेखक (उच्चश्रेणी)	-	२
१०	लिपीक सहायक	-	२
११	लेखा सहायक	-	१
१२	रोखपाल	-	१
१३	स्वागतकार	१	-
१४	वाहन चालक	३	१
१५	शिपाई	-	५
१६	सफाईकार	-	१
१७	स्वच्छक	-	१
	एकूण	**१८**	**२०**

नियमित आस्थापनेवरील मंजूर पदे आवश्यकतेनुसार प्रतिनियुक्तीने किंवा कंत्राटी पद्धतीने तसेच निम्न श्रेणीवर सुद्धा भरता येऊ शकतात.

वरील तक्त्यामधील अ.क्र. २, ३, ६, ७, १० व १२ वरील पदे प्राधिकरणाचे कार्यालयीन आदेश क्र. मजनिप्रा/आस्था/पदनिर्देशन/२०१७/३१२ दि. ३ जुलै, २०१७ अन्वये पुनःपद निर्देशित करण्यात आले आहे.

१. संचालक यांचे निबंधक - १ पद

२. उपसंचालक यांचे उपसंचालक (विधी) - १ पद

३. स्वीय सहाय्यक यांचे अध्यक्षांकरिता खासगी सचिव - १ पद

४. कक्ष अधिकारी यांचे प्रशासकीय अधिकारी - १ पद

५. लिपीक सहायक यांचे सहाय्यक कक्ष अधिकारी - १ पद

६. रोखपाल यांचे लिपिक नि टंकलेखक - १ पद

प्रकरण २
प्राधिकरणाची मुख्य कामे

२.१ हक्कदारी

२.१.१ पाणी वापरासाठी नदी–खोरे अभिकरणाकडून प्रदान करण्यात आलेला प्राधिकार असा 'हक्कदारी' या संज्ञेचा अर्थ आहे. राज्य सरकारकडून क्षेत्रीय वाटप केल्यानंतर संबंधित नदी–खोरे अभिकरणाकडून वापराच्या विविध प्रवर्गातील पाणी वापराच्या हक्कदारीचे निकष प्राधिकरण निर्धारित करते. जलसंपदा विभागाच्या सहकार्याने प्राधिकरणाने हाती घेतलेल्या पाणी हक्कदारी कार्यक्रमामधून सिंचनासाठी समन्यायी तत्त्वावर पाणी वितरणाचे लक्ष्य साध्य करण्यात येत आहे. प्राधिकरण (सुधारणा व पुढे चालू ठेवणे) अधिनियम २०११ च्या कलम ३१(क) नुसार हक्कदारी ही संज्ञा केवळ अशाच क्षेत्राला लागू राहील जेथे महाराष्ट्र सिंचन पद्धतीचे शेतकऱ्यांकडून व्यवस्थापन अधिनियम, २००५ नुसार कार्यक्षेत्र निश्चितीकरणासह अन्य अनुषांगिक तरतुदींची पूर्तता झालेली असेल. एखाद्या पाटबंधारे योजनेला पाणी हक्कदारी कार्यक्रमामध्ये अंतर्भूत करण्यासाठी संबंधित पाणी वापर संस्था सिंचन व्यवस्थापन ताब्यात घेण्याच्या स्थितीत असली पाहिजे आणि संस्थेच्या क्षेत्रातील पाणी पुरवठा करणाऱ्या पाटाच्या/लघुवितरिकेच्या मुखाशी प्रवाह मापन उपकरण बसविलेले असले पाहिजे या प्रमुख आवश्यक बाबी आहेत.

२.१.२ जागतिक बँकेचे साहाय्य असलेल्या महाराष्ट्र जलक्षेत्र सुधार प्रकल्पांतर्गत (मजसुप्र) असलेले २५६ प्रकल्प २००६–०७ या वर्षापासून पाणी हक्कदारी कार्यक्रमात समाविष्ट करण्यात आले. सदर कार्यक्रमांतर्गत एकूण पाणी वापर संस्थांची (पावासं) संख्या १३६८ असून त्यामध्ये मजसुप्र–बाह्य अशा २५ प्रकल्पांच्या पावासंचा देखील समावेश आहे. सन २०२०–२१ या वर्षामध्ये सिंचन विकास महामंडळाकडून महाराष्ट्र सिंचन पद्धतीचे शेतकऱ्यांकडून व्यवस्थापन अधिनियम, २००५ मधील कलम ५, ६, ८, २२(१) व २३(१) नुसार पूर्व आवश्यकतांचे पालन होत असलेला एकही प्रस्ताव न आल्यामुळे कोणताही नवीन प्रकल्प हक्कदारी कार्यक्रमांतर्गत घेण्यात आलेला नाही. पाणी हक्कदारी कार्यक्रमांतर्गत पाटबंधारे प्रकल्पांची प्रादेशिक विभागनिहाय मांडणी तक्ता–१ मध्ये दर्शविली आहे.

प्रकल्पाचा संवर्ग	कोकण	नाशिक	पुणे	मराठवाडा	अमरावती	नागपूर	एकूण
मोठे	१	४	५	१	१	३	१५
मध्यम	--	३	२	२	२	४	१३
लघु	२६	२४	४४	४७	४२	४५	२२८
एकूण	**२७**	**३१**	**५१**	**५०**	**४५**	**५२**	**२५६**

जोडपत्र–१ मध्ये पाणी हक्कदारी कार्यक्रमांतर्गत समाविष्ट असलेल्या प्रकल्पांचा तपशील प्रस्तुत केला आहे. मजनिप्रा अधिनियम, २००५ मधील कलम ११(ण) नुसार मजनिप्रा सिंचन हक्कदारीची अंमलबजावणी, संनियंत्रण आणि विनियमन पार पाडते. आवर्तनाच्या वेळी हक्कदारीचे होत असलेले वितरण तपासण्यासाठी मजनिप्राद्वारे नियुक्त केलेले जलसंपदा विभागातील विनियामक क्षेत्रीयस्थळी भेट देतात आणि प्रत्येक सिंचन आवर्तनाची नोंद ठेवतात.

२.२ ठोक जल प्रशुल्क (२०२०-२३)

२.२.१. प्राधिकरण पूर्वानुभवाच्या आधारे या निष्कर्षाप्रति पोहचले आहे की, "ठोक जल प्रशुल्क निर्धारणाकरिता निकषांचे निश्चितीकरण व आदेश काढणे यासाठीचे विनियम क्र. ५७ दि. १५ ऑक्टोबर, २०१३" हे निरसित करणे गरजेचे आहे. त्यास अनुसरुन, राजपत्रातील भाग ४(क) दि. २४ मे, २०१९ रोजी स्वतंत्र अधिसूचना प्रसिध्द करुन निरसित करण्यात आले. प्राधिकरणाने ठोक जलप्रशुल्क निर्धारणाची पारदर्शक व सातत्यपूर्ण कार्यपद्धत निश्चित करण्याच्या उद्देशाने व तिचे नियतकालिक पुनर्विलोकन व पुनरिक्षण करण्यासाठी "महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण (ठोक जलप्रशुल्क निर्धारणाकरिता निकषांचे निश्चितीकरण व आदेश काढणे) मार्गदर्शक सूचना, २०१९" दि. १४ नोव्हेंबर, २०१९ रोजी अधिसूचित केल्या. या दरम्यान प्राधिकरणाने सन २०२०-२३ या कालावधीकरिता ठोक जलप्रशुल्क निर्धारणासाठी तयार केलेला दृष्टीनिबंध (Approach Paper) अंतिम केला आणि त्याच्या मराठी व इंग्रजी प्रती प्राधिकरणाच्या संकेतस्थळावर ऑक्टोबर-२०१९ मध्ये उपलब्ध केला आहे.

२.२.२. प्राधिकरणाने अधिनियमातील कलम ११(घ) मधील तरतूदी व कार्यक्षम वापरांस प्रचालन देण्याच्या हेतूने, जलसंधारणास प्रोत्साहन व पाण्याचा अपव्यय करण्यापासून परावृत्त करणे यासाठी घरगुती व औद्योगिक क्षेत्रातील वाढीव पाणी वापरासाठी टप्याटप्याने चढत्या दराची प्रशुल्क प्रणाली लागू केली आहे. उदा. मापदंडानुसार अनुज्ञेय परिमाणापेक्षा जास्त पाणी वापर करणा-यांकरिता जादा दराने आकारणी करणे.

२.२.३ प्राधिकरणाने सन २०१७ ते २०२० या नियंत्रण कालावधीकरिता दि. ११ जानेवारी, २०१८ च्या आदेशान्वये जलप्रशुल्क निर्धारित केले आहे. सदर नियंत्रण कालावधी संपल्यावर काही प्रशासकीय बाबीमुळे शासनाकडून आधारभूत माहिती व दरप्रस्ताव प्राप्त होण्यास वेळ लागल्याने तसेच कोव्हिड - १९ या साथरोगाच्या प्रतिबंधामुळे प्रतिकूल परिणाम झाल्याने या दरादेशास प्राधिकरणाने आदेश क्र. मजनिप्रा/२०२०/जलदर(२०-२३)/मुदतवाढ/३२४ दि. ०२ जुलै, २०२० (३१ डिसेंबर, २०२१ पर्यत) अन्वये प्रथम मुदतवाढ आणि आदेश क्र. मजनिप्रा/२०२०/जलदर(२०-२३)/ मुदतवाढ/१० दि. ०५ जानेवारी, २०२१ (३० जून, २०२१ पर्यत) अन्वये द्वितीय मुदतवाढ अशी वेळोवेळी मुदतवाढ देण्यात आली. ही मुदतवाढ शासनाने आधारभूत तपशीलांसह दरप्रस्ताव प्राधिकरणास सादर करावा तसेच प्राधिकरणाने सुधारित ठोक जलप्रशुल्क निश्चित केल्यानंतर सदर दर दि. ०१ जुलै, २०२० पासून लागू होतील या अटींसह देण्यात आली.

२.३ जलसंपत्ती प्रकल्पांना मान्यता

२.३.१ मजनिप्रा अधिनियमाच्या कलम ११(च) नुसार प्रत्येक प्रस्ताव एकात्मिक राज्य जल आराखड्याशी सुसंगत आहे; तसेच तो आर्थिक, जल वैज्ञानिक व पर्यावरणीय फलप्रदतेच्या (viability) दृष्टीनेही सुसंगत आहे आणि जेथे लागू असेल तेथे आंतरराज्यीय वाटपातील हिश्याशी निगडित असलेले लवाद, करारनामे वा हुकूमनामे राज्याच्या हितसंबंधांशी सुसंगत आहेत, याची सुनिश्चिती करण्याच्या दृष्टीने उपखोरे आणि नदी खोरेस्तरावरील प्रस्तावित जलसंपत्ती प्रकल्पांचा आढावा घेणे व त्यांना मान्यता देणे प्राधिकरणाचे काम आहे.

२.३.२ वर्ष २०२०-२१ मध्ये अधिनियमातील कलम ११(च) नुसार प्राधिकरणाने जलसंपदा विभागाकडून प्राप्त झालेल्या खालील प्रकल्पास प्रशासकिय मान्यता व व्याप्तीत बदल झाल्यामुळे सुधारीत प्रशासकिय मान्यतेच्या प्रस्तावास मान्यता दिलेली आहे.

अ.क्र.	प्रकल्पाचे नाव	तालुका	जिल्हा
१.	नाधवडे लघु सिंचन प्रकल्प	वैभववाडी	सिंधुदुर्ग
२.	पाचपहूर लघु सिंचन प्रकल्प	झरीझामणी	यवतमाळ
३.	पूर्णा (मध्यम) प्रकल्प	चांदूरबाजार	अमरावती
४.	वाकुर्डे (मोठा) उपसा सिंचन योजना	शिराळा	सांगली
५.	हल्दी पुरानी उपसा सिंचन योजना	चामोर्शी	गडचिरोली
६.	बिड चिंचघाट उपसा सिंचन योजना	पारशिवणी	नागपूर
७.	सिहोरा उपसा सिंचन योजना	कामटी	नागपूर
८.	मथानी उपसा सिंचन योजना	मौदा	नागपूर
९.	बाबदेव उपसा सिंचन योजना	मौदा	नागपूर
१०.	खरबडी कोल्हापूर पध्दतीचा बंधारा	नारखेड	नागपूर
११.	चांदस वाठोडा बृहद लघु सिंचन प्रकल्प	वरुड	अमरावती

२.४ सिंचन अनुशेषाचे निर्मूलन

२.४.१ निर्देशांक व अनुशेष समितीने दि. १ एप्रिल, १९९४ रोजीचा राज्याच्या सिंचन क्षेत्रातील जिल्हानिहाय अनुशेष हा भौतिक अनुशेष (निर्मित सिंचन क्षमता) व आर्थिक अनुशेष (अनुषंगिक वित्तीय तरतूद) या आधारावर निर्धारित केला. दि.१ एप्रिल, १९९४ रोजीचा सिंचन क्षेत्रातील आर्थिक अनुशेष हा रु. ७४१८ कोटी होता व त्यानंतर सन २००० मध्ये तो समायोजित करून रु. ६६१८.३८ कोटी असा पुर्नपरिगणित करण्यात आला. सन २००१ पासून मा. राज्यपाल यांनी दिलेल्या निर्देशांचा परिणाम म्हणून मार्च–२०११ पर्यंत राज्यातील सर्व जिल्ह्यांमधील आर्थिक अनुशेष दूर झाला. सर्व जिल्ह्यामधील भौतिक अनुशेष हा आर्थिक अनुशेषाबरोबर दूर होणे अपेक्षित होते. तथापि, चलनवाढ, बांधकामाच्या कालावधीत झालेली वाढ व किंमतीत झालेली वाढ या कारणांमुळे भौतिक अनुशेष दूर करण्यात अपेक्षेप्रमाणे यश मिळालले नाही.

२.४.२ अनुशेष निर्मूलनाच्या प्रगतीच्या अनुमानासाठी लागणारी आवश्यक माहिती अर्थात जून–२०२० पर्यत निर्माण झालेली सिंचनक्षमता, उर्वरित सिंचनक्षमता निर्माण करण्यासाठी विचारात घ्यावी लागणारी प्रति हेक्टरी रक्कम, सिंचन क्षेत्रावर आर्थिक वर्ष २०१९–२० मध्ये झालेला खर्च व विविध शीर्षाखाली वितरित केलेला प्रत्यक्ष निधी याबाबतची माहिती जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे पत्र क्र पीएलएन – २०२१/प्रक्र– १३८/निवसं – १ दि. ८ डिसेंबर, २०२१ आणि बीजीएम – १०२१/प्र.क्र. ८८/अर्थ – २ दि. १३ सप्टेंबर, २०२१ अन्वये प्राप्त झालेली माहिती या अहवालात जोडपत्र २(१), २(३), ३(१) व ३(२) मध्ये समाविष्ट करण्यात आलेली आहे.

२.४.३ वर्ष २०२०–२१ मध्ये (जून–२०२० पर्यंत) राज्यातील बुलढाणा, अकोला (वाशीमसह) आणि अमरावती या ३ अनुशेष जिल्ह्यांमध्ये ३.२८ हजार हेक्टर (प्र.र.स.) इतका सिंचन अनुशेष दूर करण्यात आला आहे. अशा रितीने जून २०२० पर्यत १४५.२९ हजार हेक्टर (प्र.र.स.) इतका भौतिक अनुशेष अमरावती विभागातील या तीन जिल्ह्यांमध्ये शिल्लक राहिला आहे [जोडपत्र–२(१)]. जून–२०१९ पर्यत १४८.५७ हजार हेक्टर (प्र.र.स.) इतका भौतिक अनुशेष या तीन जिल्ह्यांमध्ये शिल्लक राहिला होता [जोडपत्र–२(२)].

२.४.४ अनुशेष दूर करण्यासाठी निश्चित केलेल्या १०२ प्रकल्पांपैकी ५५ प्रकल्प पूर्ण झालेले असून ४७ प्रकल्पांची कामे प्रगती पथावर आहे. त्यापैकी २४ प्रकल्पांची घळभरणी माहे–जून २०२० अखेर पूर्ण झाली आहे.

२.४.५ मा.राज्यपाल यांच्या निदेशानुसार, वर्ष २००८–०९ पासून अमरावती विभागातील अनुशेष निर्मूलनासाठी बांधकामाधीन प्रकल्पांच्या प्रगतीचे त्रैमासिक संनियंत्रण प्राधिकरण करीत आहे व मा.राज्यपाल यांना त्याचा अहवाल सादर करीत आहे. मा. राज्यपाल महोदयांचे कार्यालयाकडून त्याचे नियतकालिक पुनरावलोकन केले जाते. तसेच मा.राज्यपाल महोदयांचा कार्यालयामध्ये झालेल्या बैठकीस प्राधिकरणाने उपस्थितीसुध्दा लावली होती. सदर अभ्यासाचा मुख्य उद्देश भौतिक अनुशेष दूर करण्याबाबत संनियंत्रण करणे हा आहे.

२.४.६ अमरावती विभागातील वर्षनिहाय उर्वरित अनुशेष खालील आलेखामध्ये दर्शविला आहे.

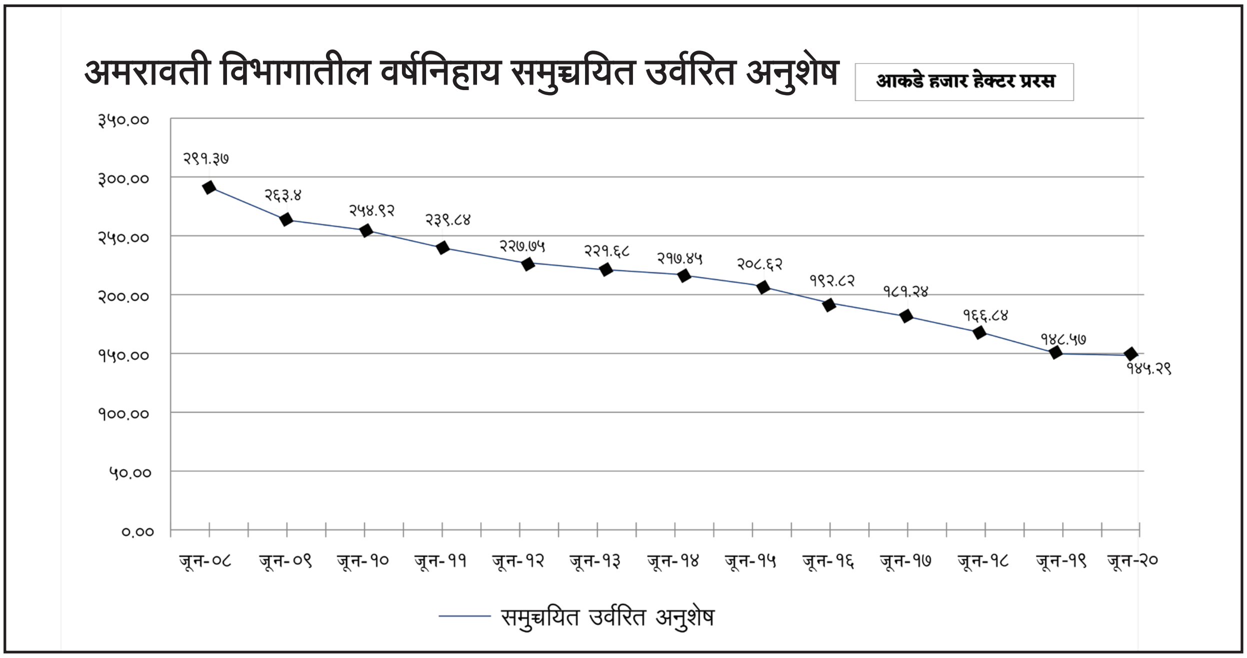

आकृती १ : **अमरावती विभागातील वर्षनिहाय समुच्चयित उर्वरित अनुशेष**

मागील सात वर्षांमध्ये सरासरी १०३०९ हेक्टर (प्र.र.स.)[(२१७.४५ – १४५.२९) x१०००/७ = १०३०८.५७)] प्रति वर्ष सरासरी भौतिक अनुशेष दूर झाला आहे. उर्वरित भौतिक अनुशेष पुढील ५ वर्षांमध्ये दूर करण्याचे नियोजन असल्यास साधारणपणे सरासरी २९०५८ हेक्टर (प्र.र.स.) (१४५.२९ x१०००/५ = २९,०५८) प्रति वर्ष इतकी सिंचन क्षमता निर्मितीची गती वाढविणे आवश्यक आहे.

२.४.७ मजनिप्रा अधिनियमातील कलम २०(१)(ख) अन्वये ***"अशा वार्षिक अहवालामध्ये जिल्हा घटक धरून प्रमाण रब्बी समतुल्यामध्ये निश्चित झालेल्या राज्य सरासरीवर जलसिंचन या विकास क्षेत्रामध्ये प्रत्येक जिल्ह्याचा मोजण्यात आलेला अनुशेष, जिल्हा पेरणी खालील क्षेत्र, प्रमाण रब्बी समतुल्यमध्ये राज्यस्तरीय व स्थानिक प्रकल्पातून निर्माण झालेली एकूण सिंचनक्षमता, पेरणी खालील क्षेत्राशी सिंचनक्षमतेची टक्केवारी, राज्य सरासरीपेक्षा कमी असलेली टक्केवारी, हेक्टरात अनुशेष या सूत्राप्रमाणे व पद्धतीने अद्ययावत माहिती उपलब्ध असलेला अलिकडील वर्षाच्या व त्यानंतर दरवर्षीच्या महाराष्ट्राच्या राज्य सरासरीवर जल सिंचन या विकासक्षेत्रामध्ये निश्चित झालेला हेक्टरात (भौतिक) व अद्ययावत दरसूचीप्रमाणे रुपयात (आर्थिक) दाखविलेला अनुशेष नमूद असलेले एक परिशिष्ट विहित केल्याप्रमाणे समाविष्ट करण्यात येईल."*** वरील माहितीचा पाठपुरावा करतांना, प्राधिकरणाने जून–२०२० अखेरचा निव्वळ पेरणी क्षेत्राच्या आधारे ६५.५९ % सिंचन क्षमता असलेल्या राज्य सरासरीवर आधारित जिल्हा निहाय

(भौतिक व आर्थिक) प्र. र. स. वर आधारित अनुशेष संकलित केला असून ती माहिती जोडपत्र-२ (३) मध्ये अंतर्भूत आहे. मा.राज्यपाल यांच्या निर्देशानुसार, सध्या वर्ष १९९४ च्या राज्य सरासरीवर म्हणजेच ३५.११ % यावर (६५.५९% या जून-२०२० अखेरच्या राज्य सरासरीवर नव्हे) आधारित अनुशेष दूर करण्यात येत आहे.

२.४.८ तसेच मजनिप्रा अधिनियमातील कलम २०(१)(ग) नुसार **"अद्ययावत माहिती उपलब्ध असलेला अलीकडील वर्षापर्यंत वर्षवार तसेच एकूण व त्यानंतर दरवर्षी पाटबंधारे या विकासक्षेत्रासाठी करण्यात आलेला जिल्हानिहाय व विभागनिहाय खर्च नमूद असलेले दुसरे परिशिष्ट विहित केल्याप्रमाणे समाविष्ट करण्यात येईल."** मार्च-२०२० पर्यंत जिल्हानिहाय सिंचनक्षेत्रामध्ये झालेल्या खर्चाची माहिती जोडपत्र-३(१) मध्ये तर विविध शीर्षांखाली विभाग व महामंडळांना वितरित केलेल्या निधीची माहिती जोडपत्र-३(२) मध्ये नमूद केली आहे. सन २०१९-२० मध्ये मार्च-२०२० पर्यंत विभागनिहाय झालेला खर्च आकृती २ मध्ये दर्शविला आहे.

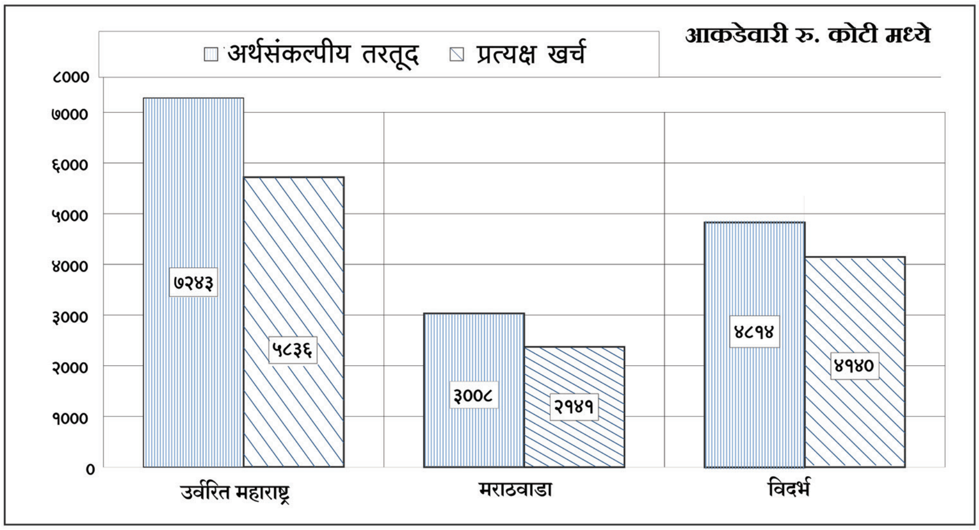

आकृती २ : २०१९ -२० मधील विभागनिहाय वित्तीय तरतूद व प्रत्यक्ष खर्च

उपलब्ध असलेल्या निधीमध्ये मागील कालावधीत पाटबंधारे विकास महामंडळाकडे शिल्लक असलेला निधी व सन २०१९-२० मध्ये अर्थसंकल्पात मंजूर केलेल्या निधीचा समावेश आहे.

२.५ भूजल विनियमन

२.५.१ महाराष्ट्र भूजल (विकास व व्यवस्थापन) अधिनियम, २००९ च्या कलम १७ नुसार, राज्य शासनाने राज्याच्या प्रत्येक जिल्ह्यासाठी (मुंबई व मुंबई उपनगर वगळून) जिल्हा प्राधिकाऱ्यांची नियुक्ती केली.

२.५.२ मजनिप्रा (सुधारणा) अधिनियम, २०१६ नुसार, महाराष्ट्र भूजल अधिनियमातील विविध कार्यांच्या अंमलबजावणीसाठी सदस्य (भूजल) या पदाची निर्मिती करण्यात आली.

प्रकरण ३
कायदेविषयक बाबी

३.१ महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण ही एक अर्धन्यायिक संस्था आहे. प्राधिकरण मूळ तसेच अपील अधिकारितेमध्ये न्यायनिर्णयाचे काम करित आहे. कलम ११, १२ व १४ अंतर्गत प्राधिकरणाच्या मूळ अधिकारिता अन्वये दाखल झालेल्या याचिकांवर काही विशिष्ट आदेश व दिशानिर्देश निर्गमित करते. शासनाने मजनिप्रा अधिनियम, २००५ च्या कलम २२(१) नुसार पाणी हक्कदारीच्या वितरण वा प्रदानाच्या संदर्भात उद्भवलेल्या विवादांचे निराकरण करण्यासाठी दि. २५ ऑगस्ट, २००९ च्या शासन निर्णयान्वये प्राथमिक विवाद निवारण अधिकारी यांची नियुक्ती केलेली आहे. अधिनियमातील कलम २२(३) अन्वये प्राथमिक विवाद निवारण अधिकाऱ्याच्या निर्णयाविरुद्ध जर असंतुष्ट पक्ष प्राधिकरणाकडे दाद मागण्यासाठी आला तर अपिलीय यंत्रणा म्हणून प्राधिकरणाला अधिकार प्रदान करण्यात आलेला आहे. विवाद निवारणाच्या संदर्भात प्राधिकरणावर सोपविलेल्या जबाबदारीच्या अनुषंगाने मा. उच्च न्यायालय याचिकाकर्ते/फिर्यादींना त्यांच्या तक्रारींच्या निवारणासाठी प्राधिकरणाकडे जाण्याचे निर्देश देते.

३.२ सन २०२०-२१ मध्ये खालील ७ याचिका/अर्ज प्राधिकरणास प्राप्त झाले होते. त्यापैकी २ याचिका ३१ मार्च, २०२१ पर्यंत अंतिमत: निकाली काढल्या. वर्षाच्या सुरुवातीला एकूण अनिर्णित अर्ज, वर्षभरात एकूण प्राप्त झालेले अर्ज, वर्षभरात निकाली काढण्यात आलेले अर्ज याबाबतचा गोषवारा खालीलप्रमाणे आहे.

एप्रिल १, २०२० रोजी अनिर्णित अर्ज	सन २०२०-२१ या कालावधीत प्राप्त झालेले अर्ज	सन २०२०-२१ या वर्षभरात निकाली काढलेले/परत केलेले अर्ज	मार्च ३१, २०२१ रोजी अनिर्णित असलेले अर्ज
१९	७	२	२४

१. उर्ध्व गोदावरी उपखोऱ्यातील समन्यायी पाणी वाटपाबाबत मेंढेगिरी-गोदावरी अभ्यास गटाचा अहवालाचे पुनर्विलोकन करणेबाबत शंकर आनंद नांगरे यांची याचिका (अर्ज क्र.४/२०१७) - प्रलंबित;

२. मौजे. अहमदपूर व कोपरा ता. मोर्शी जि. अमरावती गावातील अतिशोषित भागातील नविन विहिरींना परवानगी देणेबाबत जिल्हा प्राधिकरण व उपविभागिय अधिकारी यांनी दिलेल्या आदेशाविरुध्द सुभाष भगवंतराव घोटकर यांचे अपील (अर्ज क्र.७/२०१७) - निकाली;

३. कृष्णा खोऱ्यातील पाणी समन्यायी तत्वावर मराठवाडा विभागास उपलब्ध करून देणेबाबतचा शंकर आनंद नांगरे व सतिश गोविंदराव जोशी यांचा अर्ज (अर्ज क्र. ४/२०१८) - प्रलंबित;

४. गंगापूर व दारणा संकुलातील पाणी नांदूर मधमेश्वर कालव्यामध्ये बिगर सिंचनाकरीता पाणी न सोडणेबाबतचा शंकर आनंद नांगरे व सतिश गोविंदराव जोशी यांचा अर्ज (अर्ज क्र.५/२०१८) - प्रलंबित;

५. प्राथमिक विवाद निवारण अधिकारी यांनी दि. २३ ऑक्टोबर, २०१७ रोजी घेतलेला निर्णय व निर्गमित केलेल्या आदेशावरील पुणे महानगरपालिका यांची याचिका (अर्ज क्र. १४/२०१८) - प्रलंबित;

६. उर्ध्व पैनगंगा प्रकल्पाचे पाणी वापराचे नव्याने नियोजन करणे व उर्ध्व पैनगंगा प्रकल्पाचे पाणलोट क्षेत्रात नवीन प्रकल्प घेणेस परवानगी न देणेबाबत जलसंपदा विभागाने दि. १८ मे, २०१८ रोजी निर्गमित केलेल्या

आदेशाविरूध्द प्रकाश मोतीराव वासमते, श्यामराव यदोजी टेकाळे, लिमग्राम दिगंबर कावळे, श्रीराम पारसराम जगदंबे, राजेंद्र दिगंबर खातिंग, शंकरराव बाबूराव कल्याणकर व दत्ताराव पुंजाजी चंद्रवंशी (सुकाळकर) यांची याचिका (अर्ज क्र. २१/२०१८) – प्रलंबित;

७. अधीक्षक अभियंता, पुणे पाटबंधारे मंडळ, पुणे यांनी दिनांक २९ नोव्हेंबर, २०१८ रोजी निर्गमित केलेल्या आदेशाविरूध्द हिंदुस्तान कोका–कोला बेव्हरेज प्रा. लि यांची याचिका (अर्ज क्र.२२ /२०१८) – प्रलंबित;

८. गोदावरी मराठवाडा सिंचन विकास महामंडळ, औरंगाबाद यांनी दिनांक २३ ऑक्टोबर, २०१८ रोजी निर्गमित केलेल्या आदेशाचा प्रभाव, कार्यवाही व अंमलबजावणी करण्यास स्थगिती देणेबाबतचा राजाभाऊ तुगर सहकारी उपसा जलसिंचन संस्था मर्यादित शिंदे नाशिक यांच्यामार्फत संजय पुंडलिक तुगर, अध्यक्ष यांचा अर्ज (अर्ज क्र. २३ /२०१८) – प्रलंबित;

९. उर्ध्व पैनगंगा प्रकल्पाचे पाणी वापराचे नव्याने नियोजन करणे व उर्ध्व पैनगंगा प्रकल्पाचे पाणलोट क्षेत्रात नवीन प्रकल्प घेणेस परवानगी न देण्याबाबत जलसंपदा विभागाने दिनांक १८ मे, २०१८ रोजी निर्गमित केलेल्या आदेशाविरूध्द माधव रामराव कदम व मिर्झा अकरुल्ला बेग सादुल्ला यांची याचिका (अर्ज क्र.०१/२०१९) – प्रलंबित;

१०. उर्ध्व पैनगंगा प्रकल्पाचे पाणी वापराचे नव्याने नियोजन करणे व उर्ध्व पैनगंगा प्रकल्पाचे पाणलोट क्षेत्रात नवीन प्रकल्प घेणेस परवानगी न देण्याबाबत जलसंपदा विभागाने दिनांक १८ मे, २०१८ रोजी निर्गमित केलेल्या आदेशाविरूध्द भगवान गणपतराव तिडके, उध्दवराव गंगाधर पवार, विठ्ठल श्यामराव माने व अशोक उत्तमराव शिरफुले यांची याचिका (अर्ज क्र. ०२ /२०१९) – प्रलंबित;

११. प्राथमिक विवाद निवारण अधिकारी यांनी पाण्याचे परिमाणावर आकारणी केलेले देयक व दंड याबाबत दि. ०७ मार्च, २०१८ रोजी निर्गमित केलेल्या आदेशाविरूध्द सोलापूर महानगरपालिका यांची याचिका (अर्ज क्र. ०३/२०१९)– प्रलंबित;

१२. प्राथमिक विवाद निवारण अधिकारीच्या दि. २५ एप्रिल, २०१९ च्या निर्णयाविरुध्द खेड इकॉनामिक्स इन्फ्रास्टक्चर प्रा. लि यांनी दाखल केलेल्या अपिलासंदर्भात (अर्ज क्र. ०९/२०१९) – निकाली;

१३. प्राथमिक विवाद निवारण अधिकारीच्या दि. १८ जून, २०१८ च्या अनुषंगाने अधिक्षक अभियंता, पुणे पाटबंधारे मंडळच्या दि. २६ जून, २०१९ च्या पत्राविरुध्द दत्तकृपा पाणी वापर संस्था निरनिमगाव यांनी दाखल अपिलासंदर्भात (अर्ज क्र. १०/२०१९) – प्रलंबित;

१४. पाण्याचे विभाजन कच्च्या मालाच्या स्वरुपात करुन पाणी देयकामध्ये सुधारणा करण्यासंदर्भात परनॉड रिकार्ड इंडिया प्रा.लि. यांची याचिका (अर्ज क्र. १२/२०१९) – प्रलंबित;

१५. उर्ध्व पैनगंगा प्रकल्पाच्या पाणीवाटपाचे पुर्ननियोजन करण्यासंदर्भात व उर्ध्व पैनगंगा प्रकल्पाच्या पाणलोट क्षेत्रात नवीन प्रकल्प घेण्याच्या जलसंपदा विभागाच्या दि. १८ मे, २०१८ च्या निर्णयाला आव्हान देण्यासंदर्भात अर्धापूर नगर परिषद, अर्धापूर यांची याचिका (अर्ज क्र. १३/२०१९) – प्रलंबित;

१६. राज्य शासनाच्या दि. २३ मार्च, २०१८ व २९ मार्च, २०१७ चा भावली धरणातील पाणी आंतर–खो–यात वळविण्याचा शासन निर्णय हा मजनिप्रा अधिनियम, २००५ शी विसंगत असल्याच्या संदर्भात राजेंद्र भगवंतराव घुमरे यांची याचिका (अर्ज क्र. १४/२०१९) – प्रलंबित;

१७. मजनिप्रा अधिनियम, २००५ शी विसंगत असलेला राज्य सरकारचा दि. १२ सप्टेंबर, २०१८ रोजीचा निर्णय व मेंढेगिरी समितीने दि. १९ सप्टेंबर, २०१४ च्या निर्णयाच्या वेळी जायकवाडी धरणाची

जाणीवपूर्वक चुकीची माहिती देऊन केलेल्या फसवणूकीच्या संदर्भात राजेंद्र भगवंतराव घुमरे यांची याचिका (अर्ज क्र. १५/२०१९) – प्रलंबित;

१८. मजनिप्रा अधिनियम, २००५ शी विसंगत असलेला राज्य सरकारचा दि. १२ सप्टेंबर, २०१८ रोजीचा निर्णय व मेंढेगिरी समितीने दि. १९ सप्टेंबर, २०१४ च्या निर्णयाच्या वेळी जायकवाडी धरणाची जाणीवपूर्वक चुकीची माहिती देऊन केलेल्या फसवणूकीच्या संदर्भात हरिश्चंद्र सहकारी पाणी पुरवठा संस्थेचे सहकारी फेडरेशन आणि इतर यांची याचिका (अर्ज क्र. १६/२०१९) – प्रलंबित;

१९. राज्य सरकारद्वारे स्थापन करण्यात येत असलेल्या 'मराठवाडा वॉटर ग्रीड' ही योजना मजनिप्रा अधिनियम, २००५ च्या विसंगत असल्याच्या संदर्भात राजेंद्र भगवंतराव घुमरे यांची याचिका (अर्ज क्र. १७/२०१९) – प्रलंबित;

२०. उपविभागीय अधिकारी मोर्शी, जि. अमरावती यांच्या दि. ०३ जून, २०२० च्या आदेशाविरुद्ध मभूप्रा अधिनियम, २००९ च्या कलम ५६(२) अन्वये श्री. प्रमोद वसंतराव गोमकाळे, रा. सिंभोरा रोड, मोर्शी, ता. मोर्शी, जि. अमरावती यांनी दाखल केलेले अपील (अर्ज क्र. ०१/२०२०) – प्रलंबित;

२१. दि. २६ नोव्हेंबर, २०१८ आणि दि. ०७ फेब्रुवारी, २०१९ च्या गोमपाविम, औरंगाबादच्या शुध्दीपत्रकाच्या परवानगीच्या बाबतीत आणि शिर्डी संस्थान, शिर्डी नगरपंचायत आणि कोपरगाव नगरपरिषद यांनी केलेल्या फसवणुकीच्या बाबतीत श्री. दिलीप विठ्ठल कासार आणि इतर दोघांनी दाखल केलेली याचिका (अर्ज क्र. ०२/२०२०) प्रलंबित;

२२. अंबाझरी तलावाच्या भिंती कमकुवत होण्याच्या समस्येबाबत श्री. प्रवीण महाजन यांच्या १२ ऑक्टोबर, २०२० रोजीच्या पत्रासंदर्भात सुओ–मोटो याचिका (अर्ज क्र. ०३/२०२०) – प्रलंबित;

२३. प्र. क्र. ११/२०१९ मधील मा. प्राधिकरणाच्या आदेश क्र. ०३/२०२० चे पुनरावलोकन आणि समस्या दूर करण्याच्या बाबतीत मुख्य अभियंता, नाशिक औष्णिक विद्युत केंद्र, एकलहरे यांनी दाखल केलेली याचिका (अर्ज क्र. ०४/२०२०) – प्रलंबित;

२४. कार्यकारी अभियंता, भातसा धरण विभाग, भातसानगर यांनी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेला मार्च – २०१८ मध्ये सामान्य दराच्या २ पटीने तात्काळ पाणी शुल्क आकारण्याबाबत दि. १६ ऑगस्ट, २०१८ च्या पारित केलेल्या आदेशाविरुध्द बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने दाखल केलेली याचिका तसेच दि. ११ जानेवारी, २०१८ च्या मजनिप्रा आदेश क्र. ०१/२०१८ विरुध्द बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने दाखल केलेली याचिका (अर्ज क्र. ०५/२०२०) – प्रलंबित;

२५. दंड आकारणी दर, पाणी मीटरचे शुल्क आणि विलंब शुल्क यासंबंधी जसंविसोबतचे वाद सोडविण्याच्या बाबतीत मुख्य अभियंता, महाराष्ट्र स्टेट पॉवर जनरेशन कंपनी लि. भुसावळ थर्मल पॉवर स्टेशन दीपनगर, जि. जळगाव यांनी दाखल केलेली याचिका. (अर्ज क्र. ०१/२०२१) – प्रलंबित;

२६. प्रकरण क्र. ०६/२०१८ मध्ये प्राधिकरणाच्या दि. ०९ एप्रिल, २०१९ च्या आदेश क्र. ०३/२०१९ नुसार निर्देशांची अंमलबजावणी न केल्याप्रकरणी मजनिप्रा अधिनियम, २००५ च्या कलम २६ अन्वये कारवाई करण्याबाबत श्री. नंदकुमार दगडू माने (पाटील), अध्यक्ष, चंद्रगिरी कळवा पाणी वापर सहकारी सेवा संस्था लि. रा. रहिमतपूर, जि. सातारा आणि इतर २ जणांनी दाखल केलेली याचिका (अर्ज क्र. ०२/२०२१) – प्रलंबित;

वरील अर्ज/याचिकेवर सुनावणी करण्यात आली होती व रोजनामा निर्गमित करण्यात आले.

प्रकरण ४
संवाद आणि संपर्क

४.१ प्रसिद्ध केलेली प्रकाशने

प्राधिकरण वेळोवेळी संबंधित विषयांवर तांत्रिक संहिता/दृष्टिकोन लेख/विनियम प्रकाशित करीत असते. सदर प्रकाशने लाभार्थ्यांशी व्यापक सल्लामसलत करून आणि पारदर्शक पद्धतीने तयार केलेली असतात. आतापर्यंत प्राधिकरणाने खालील प्रकाशने प्रसिद्ध केलेली आहेत;

१. पाटबंधारे प्रकल्पांतून पाणी वापर हक्कदारीचे निश्चितीकरण, विनियमन आणि अंमलबजावणी यासाठीची तांत्रिक संहिता: जानेवारी–२००७

२. नदी खोऱ्याचा राज्य जल आराखडा तयार करण्यासाठी तांत्रिक संहिता: एप्रिल–२००७

३. विनियामकांचे अधिकार आणि कार्ये तसेच जलसंपदा विभागातील अधिकाऱ्यांची जबाबदारी याबाबत मार्गदर्शक तत्त्वे: ऑक्टोबर–२००७

४. सन २०१०–१३ करिता ठोक जल प्रशुल्क आदेश : मे–२०११

५. सन २०१०–१३ करिता ठोक पाणी वापराच्या दर निर्धारणाचे निकष व जल प्रशुल्क आदेश यासाठी लाभार्थ्यांशी केलेल्या सल्लामसलती प्रक्रियेचा अहवाल : ऑगस्ट–२०११

६. कामकाज चालविणे (शुल्क व आकार) विनियम, २०१० (इंग्रजी व मराठी) – २०१३

७. ठोक जल प्रशुल्क (निकष व आदेश) शुल्क व आकार विनियम, २०१० (इंग्रजी व मराठी) – २०१३

८. घरगुती व औद्योगिक वापराच्या प्रयोजनार्थ नदी खोरे अभिकरणांकडून हक्कदारीच्या वितरणासाठीचे निकष (इंग्रजी) : नोव्हेंबर–२०१२

९. मजनिप्रा अधिनियम, २००५ च्या कलम ११(च) अन्वये प्रकल्पांना मान्यता देण्याचे धोरण : एप्रिल–२०१५

१०. पाटबंधारे प्रकल्पांतून पाणी वापर हक्कदारीचे निश्चितीकरण, विनियमन आणि अंमलबजावणी यासाठीची तांत्रिक संहिता : मे–२०१५

११. पाणी वापर संस्थांच्या वार्षिक अहवालाचा आदर्श नमुना : जुलै–२०१५

१२. पुणे जिल्ह्यातील भूजलाच्या सद्यस्थितीवरील दृष्टीकोन लेख (मराठी/इंग्रजी) : जानेवारी–२०१६

१३. मजनिप्रा अधिनियम, २००५ मधील कलम ११(च) प्रमाणे पाटबंधारे प्रकल्पाचे व्याप्तीतील बदलास मान्यता देणेबाबतचे धोरण : १२ सप्टेंबर, २०१७

१४. घरगुती व औद्योगिक वापराच्या प्रयोजनार्थ नदी खोरे अभिकरणांकडून हक्कदारीच्या वितरणासाठी निकष (इंग्रजी) : २२ सप्टेंबर, २०१७

१५. सन २०१८– २० करिता ठोक जल प्रशुल्क आदेश : ११ जानेवारी, २०१८

१६. वार्षिक अहवाल मराठी/इंग्रजी (२००६–०७, २००७–०८, २००८–०९, २००९–१०, २०१०–११, २०११–१२, २०१२–१३, २०१३–१४, २०१४–१५, २०१५–१६, २०१६–१७ आणि २०१७–१८)

४.२ संकेतस्थळ (वेबसाईट)

प्राधिकरणाचे संकेतस्थळ (वेबसाईट) (www.mwrra.org) दिनांक १४ ऑक्टोबर, २००८ पासून सुरू झाले आहे. इतर उपयुक्त माहिती खेरीज संकेतस्थळाचे विवाद निवारण, प्रकल्पांना मान्यता, हक्कदारीची माहिती संकलन, पाण्याविषयी माहितीचा प्रसार आणि मोठ्या प्रमाणात पाणी पुरवठ्याचे लेखा परीक्षण असे पाच प्रमुख विभाग आहेत (आकृती क्र. ३). प्राधिकरणाने प्रसृत केलेली सर्व प्रकाशने, आदेश आणि अधिसूचना संकेत स्थळावर उपलब्ध करून दिली आहेत व ती डाऊनलोड करण्यासाठी नि:शुल्क उपलब्ध आहेत. संकेतस्थळामध्ये सुधारणा करण्यापूर्वी, संकेतस्थळाची सामग्री द्विभाषिक प्रदर्शित करण्याची प्रक्रिया आणि डोमेन नाव www.mwrra.org वरून www.mwrra.maharashtra.gov.in असे बदलण्याची प्रक्रिया सुरू आहे. डोमेन नाव बदलण्याची प्रक्रिया पूर्ण करण्याआधी, विद्यमान संकेतस्थळाचे सुरक्षा लेखापरीक्षण शासनाकडे नामिकाप्रविष्ठ असलेल्या यंत्रणेमार्फत यशस्वीरित्या करण्यात आले आहे.

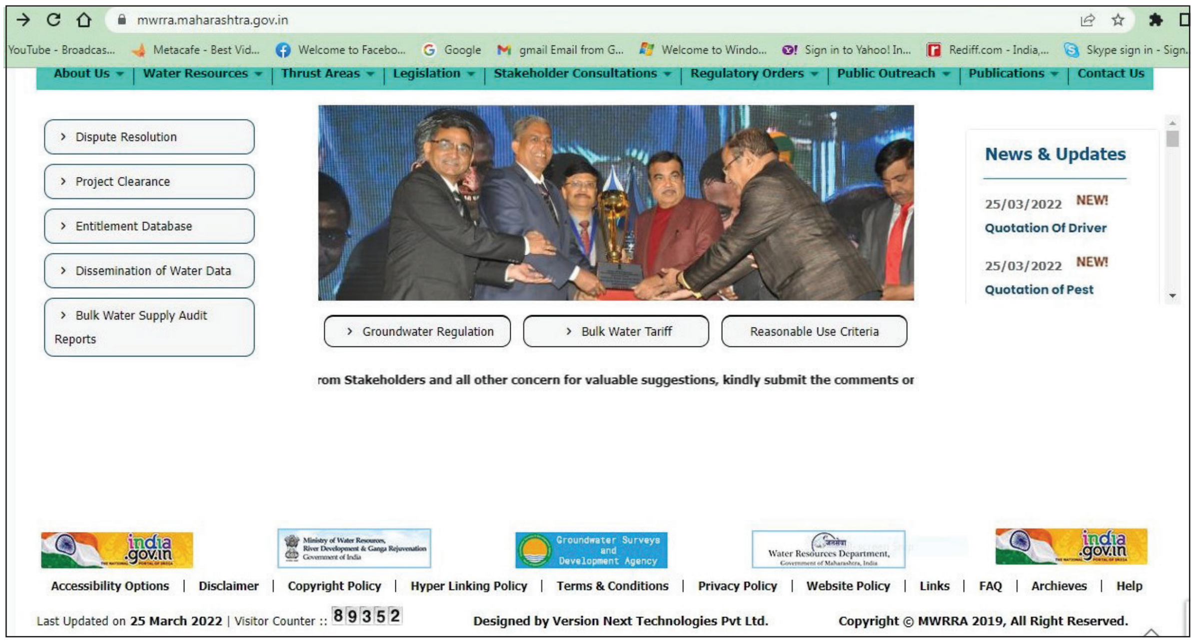

आकृती ३ : मजनिप्राच्या संकेतस्थळाच्या मुख्यपृष्ठाचा फोटो. (२०२०-२१)

४.३ ग्रंथालय

जलक्षेत्राशी संबंधित प्राधिकरणाकडे तांत्रिक पुस्तके, पत्रिका, मासिके व नियतकालिके यांचा माफक संग्रह आहे. ग्रंथालयासाठी नवीन तांत्रिक पुस्तके व नियतकालिकांच्या खरेदीची प्रक्रिया यावर्षीही सुरू होती. सन २०२०-२१ या वर्षात ३ नवीन पुस्तकांची खरेदी/इतरांकडून सदिच्छा/भेट/दान प्रत म्हणून प्राप्त झाल्यामुळे ग्रंथालयात जमलेली एकूण पुस्तकांची संख्या ५११ झाली आहे. सध्या प्राधिकरण ३ नियतकालिके/मासिके यांचे नियमित वर्गणीदार आहे.

४.४ माहितीचा अधिकार अधिनियम - अंमलबजावणी

४.४.१ माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ अन्वये प्रत्येक सार्वजनिक प्राधिकरण/उपक्रम यांचेवर माहितीची मागणी करणाऱ्या व्यक्तीला पाहिजे असलेली माहिती पुरविण्याची जबाबदारी टाकलेली आहे. शासन यंत्रणेच्या लोकशाही प्रणित व्यवस्थेतील माहितीच्या प्रांतात अंमलबजावणीसाठी या अधिनियमात काही काटेकोर व वैधानिक तरतुदी अंतर्भूत आहेत.

४.४.२ प्राधिकरणाने आदेश क्र. मजनिप्रा/आस्था/मा.अ/२०२१/३०७ दि. ५ जुलै, २०२१ अन्वये खालील बाबींशी संबंधित

माहितीची अधिकार कायद्यांतर्गत प्राप्त झालेल्या प्रश्नांची उत्तरे देण्यासाठी जनमाहिती अधिकारी आणि अपील अधिकाऱ्याची नियुक्ती केली आहे.

१. सहायक संचालक (प्रशुल्क) :- प्रशुल्क, भूजल आणि न्यायिक प्रकरणांसाठी जनमाहिती अधिकारी

२. सहायक संचालक (नियोजन) :- तांत्रिक बाबींसाठी जनमाहिती अधिकारी

३. प्रशासकीय अधिकारी :- आस्थापना आणि अतांत्रिक बाबींसाठी जनमाहिती अधिकारी

४. उपसंचालक (नियोजन) :- सर्व प्रकारच्या प्रकरणांमध्ये अपीलीय अधिकारी.

४.४.३ प्राधिकरणाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियमान्वये २२ अर्ज माहिती मिळविण्यासाठी प्राप्त झाले. त्यावर आवश्यक कार्यवाही विहित कालमर्यादेत झालेली आहे. तसेच प्राधिकरणास जनमाहिती अधिकारी विरूध्द चार अपिल प्राप्त झाली होती. त्यावर आवश्यक ती सुनावणी होऊन आदेश निर्गमित करण्यात आले आहे. खालील तक्त्यामध्ये प्राधिकरणाच्या प्रत्येक विभागाकडून माहिती अधिकार कायद्याच्या अंमलबजावणीची तपशीलवार स्थिती दिली आहे.

अ.क्र.	मजनिप्राचे विभाग	प्राप्त अर्ज	निकाली अर्ज	प्राप्त अपील	निकाली अपील
१	आस्थापना	०५	०५	०	०
२	भूपृष्ठ जल	१७	१७	४	४
एकूण		**२२**	**२२**	**४**	**४**

४.५ समाज माध्यमांचा वापर

प्राधिकरणाने वेळोवेळी निर्गमित केलेले विनियमन आदेश, न्यायिक निर्णय आणि प्रचलित अधिनियमातील तरतुदीनुसार केलेली कार्यवाही याविषयी समाजमाध्यमांद्वारे सर्व सामान्य जनतेस ज्ञात करण्याच्यादृष्टीने प्राधिकरणाने श्री. विनोदकुमार ज. तिवारी, सदस्य (विधी) यांचेवर प्राधिकरणाचे अधिकृत प्रवक्ते या नात्याने जबाबदारी सोपविली आहे.

प्रकरण ५
लेखे आणि लेखापरीक्षण

५.१ मजनिप्रा अधिनियम, २००५ च्या कलम १९(४) नुसार महालेखापालांनी किंवा यासंदर्भात त्यांच्याकडून नियुक्त करण्यात आलेल्या कोणत्याही व्यक्तीने प्रमाणित केलेले प्राधिकरणाचे लेखे, त्यावरील लेखापरीक्षा अहवालासह प्रधिकरणाकडून दरवर्षी राज्य शासनाकडे पाठविण्यात येतील आणि राज्य शासन लेखापरीक्षा अहवाल मिळाल्यानंतर सहा महिन्यात तो राज्य विधानमंडळापुढे ठेवण्याची व्यवस्था करील.

५.२ प्राधिकरणाचा आर्थिक वर्ष २०१६–१७ साठीचा लेखा अहवाल दि. ५ एप्रिल, २०१८ रोजी राज्य विधीमंडळापुढे ठेवण्यात आला. प्राधिकरणाचे आर्थिक वर्ष २०२०–२१ चे लेखे सनदी लेखापाल यांचेकडून लेखापरीक्षित करून घेण्यात आलेला आहे आणि प्राधिकरणासमोर मान्यतेसाठी ठेवण्यात आले आहे.

५.३ अधिनियमातील कलम १७ नुसार प्राधिकरणास स्वत:ची कार्ये व कर्तव्ये पार पाडण्यासाठी राज्य शासनाने अनुदान व अग्रीम उपलब्ध करून देणे आवश्यक आहे. प्रत्येक वित्तीय वर्षासाठी स्वतःचा अंदाजित जमा खर्च दाखविणारा अर्थसंकल्प तयार करून व तो शासनास सादर करणे प्राधिकरणास क्रमप्राप्त आहे. वर्ष २०२०–२१ साठीचे प्राधिकरणाचे अर्थसंकल्पीय अंदाज, सुधारित अंदाज, प्रत्यक्ष खर्चाची माहिती आणि वर्ष २०२१–२२ साठीचा अर्थसंकल्पीय अंदाज खालीलप्रमाणे आहेत:

(रु.लक्ष)

वर्ष	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२०–२१	सुधारित अंदाज २०२०–२१	प्रत्यक्ष खर्च २०२०–२१	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२१–२२
योजनांतर्गत (२७०१ बी ०७३ या लेखाशीर्ष अंतर्गत)	१३३१.९९	६०५.१३	३९८.९७	८२४.१६
योजनेतर	०.००	०.००	०.००	०.००
एकूण	१३३१.९९	६०५.१३	३९८.९७	८२४.१६

जोडपत्र – १

(संदर्भ – परि.२.१.२)

हक्कदारी कार्यक्रमांतर्गत विभागनिहाय प्रकल्प

(कंसातील आकडे हक्कदारी कार्यक्रमांअंतर्गत असलेल्या पा.वा.सं.ची संख्या दर्शवितात)

अ क्र.	प्रकल्पाचा प्रकार	संख्या	नावे
(१) कोकण विभाग			
१	मोठे	१	काळ–अंबा (२४)
२	मध्यम	०	–
३	लघु	२६	रायतळे (१), देवकोप (१), अवसरे (१), भीलवले (१), डोंगस्ते (१), जांभूर्डे (१), खराडे (१), कोंडगाव (१), श्रीगांव (१), ठाकूरवाडी (१), उन्हेरे (१), उसगांव (१), उसरन (१), वेल्होळी (१), वरंध (१), शिरवली (१), कळवंडे (१), व्हेल (१), तिथवली (१), शिरगांव (१), निळेली (१), ओरस (१), हरकुल (१), शिरवल (१), माडखोल (१), अंबोली (१)
(२) नाशिक विभाग			
१	मोठे	४	मुळा (३०३), ओझरखेड (१), पालखेड (१), हतनुर (५६)
२	मध्यम	३	घाटशील पारगाव (६), वाघाड (२४), पांझरा (१५)
३	लघु	२४	भालवनी (१), तिखोल (१), मोहरी (१), एकलहरे (१), रामशेज (१), अंबोली (१), खडकओझर (२), चौगांव (१), कोठारे (१), निमगुळ (१), मिटगांव (१), हातगाव (१), सेवगा (२), बदरखा (१), गालन (१), कंकराज (१), वेल्हाळे (१), खापरखेडा (१), कोंडवल (१), बुडकी (१), आंबेबारा (१), दूधखेडा (१), खडखुणा (१), खेकडा (१)
(३) पुणे विभाग			
१	मोठे	५	कुकडी (११७), घोड (५४), निरा डावा कालवा (५८), निरा उजवा कालवा (६८), खडकवासला (२५)
२	मध्यम	२	कृष्णा कालवा (५), मांगी (८)
३	लघु	४२	दिवाळे (१), पिलनवाडी (१), कंकटरेवाडी (१), सातेवाडी (१), शिरसवाडी (१), हिवरे (१), नांदवाल (१), ढाकणी (१), बाणगंगा (३), तांबवे (२), शिर्सुफळ (१), वाफगांव (१), आलेगावपागा (१), पिंपोळी (१), वाळेन (१), माहूर (१), हिंगणगांव (१), मायणी (१), पिंगळी (३), शेंद्री (१), मानपडाळे (१), बेनीकरे (१), आटपाडी (२), दिघंची (१), सिद्धनाथ (१), दूधेबावी (१), कुची (१), लिंगनूर (१), अंजनी (१), शेगांव (१), कडेगाव (१), कंदळगांव (१), करंजीवणे (१), हंजागी (१), शिरवलवाडी (२), चरे (१), कलंबवाडी (१), ममदापूर (१), पठारी (२), वालवाड (१), पडवळकरवाडी (२), चिंचोली (२), होटगी (२), रामपूर (१)

(४) मराठवाडा विभाग			
१	मोठे	१	निम्न मनार प्रकल्प (११)
२	मध्यम	२	सुखना (८), घरणी (२)
३	लघु	४७	औंढा (१), काकडधाबा (१), सुरेगांव (१), वडद (१), बोथी (१), मुळझरा (१), निचपूर (१), सुगांव (१), आकारगा (१), कराळा (१), केदारनाथ (१), पिंपराळा (१), पारोळा (१), कलमनुरी (१), वाळकी (१), मरसुल (१), पुरजाल (१), केळी (१), घोडारी (१), सावना (१), परदेशवाडी (१), रांजनगाव (१), बनोटी (१), भारज (१), कोनाड (१), पिंपरखेडा (१), चारठाणा (१), अंबेगाव (१), देवगांव (१), केळगांव (१), मांडवी (१), नखातवाडी (१), परातवाडी (१), तांदूळवाडी (१), वडाळी (१), बेळगांव (१), कंबाळी (१), गोलांग्री (१), भूतेकरवाडी (१), गोताळा (१), नागठाणा (१), निओली (१), कासारबालकुंद (१), बागलवाडी (१), हरानी (१२), यामाही (१), तिंतराज (१).
(५) अमरावती विभाग			
१	मोठे	१	उर्ध्व पुस (३०)
२	मध्यम	२	काटेपूर्णा (३२), कोराडी (१३)
३	लघु	४२	इसापूर (१), कानडी (१), मोझरी (१), पिंपळगांवहांडे (१), दास्तापूर (१), नांदूरी (१), खाटीजापूर (२), सरस्वती (१), झरी (१), तेल्हारा (१), अंधेरा (१), धामणगाव देशमुख (१), पिंपळगांवनाट (१), घोटी (१), अंजी (१), एकलहरे (१), खडकडोह (१), करंजी (१), दूधना (१), निगनूर (१), पिंपळशेंडा (१), तुळजापूर (१), धारुर (१), व्याघ्रा (८), गारखेड (१), टिटवी (१), शिरपूती (१), कोयली (१), सोनखास (१), हिवरेला–हे (१), शिंगडोह (१), असोलाइंगोले (१), शेकदरी (९), मालखेड (६), सतनूर (२), सलाई (१), कोल्ही (१), मोटसावांगा (१), मांजरा (३), वाई (३), अडोळ (२), विद्रूपा (३)
(६) नागपूर विभाग			
१	मोठे	३	निम्न वेणा (१), पेंच (१५२), इटियाडोह (५५)
२	मध्यम	४	चुलबंद (२), रेंगेपार (४), कान्होळीनाला (६), कोलार (१)
३	लघु	४४	उरकुडापार (२), सुवरधारा (१), झील्पा (१), बोटेझरी (१), खापरी (१), सतीघाट (१), उकरवाही (१), आक्टीटोला (१), गुमडोह (१), हरी (२), कवलेवाडा (१), खुर्शीपार (१), कोठा (१), खुमारी (१), नागठाणा (भं) (१), पिपरीया (१), सालेगाव (१), वाही (१), पांगडी (२), भदभद्या (१), दोडमाझरी (१), सालेबर्डी (१), आमगाव (१), अंबाझरी (१), अंजीबोरखेडी (१), कावडी (१), सवांगी (१), उमरी (१), आष्टी (१), कन्नमवारग्राम (१), डोंगरगाव (डब्ल्यू) (१), अंखोडा (१), बडधा तुकूंबा (१), धानोरा (१), डोंगरगाव (१), इटोली (१), जनाळा (१), कुसर्ला (१), लगाम (१), मुडझा (१), राजगट्टा (१), रुद्रपूर (१),सोंडो (१), येलगूर (१)

जोडपत्र - २(१)

(संदर्भ - परि. २.४.३)

१ एप्रिल, १९९४ रोजी राज्य सरासरी ३५.११% च्या तुलनेत ३० जून, २०२० पर्यंतचा निर्मित क्षमतेनुसार जिल्हानिहाय अनुशेष

(क्षेत्र हजार हे.)

क्र.	जिल्हा	निव्वळ पेरणी क्षेत्र	जून २०२० पर्यंत निर्मित क्षमता (प्र.र.स.)			रकाना ३ नुसार निर्मित क्षमतेची टक्केवारी	सिंचन अनुशेष (प्र.र.स.)
			राज्य स्तर	स्थानिकस्तर	एकूण		
१	२	३	४	५	६(४+५)	७	८
१	मुंबई						
२	ठाणे/पालघर	२८९.८०	१७४.९११	२४.६०४	१९९.५१५	६८.८५	निरंक
३	रायगड	१८८.६०	८८.८९२	१३.७४७	१०२.६३९	५४.४२	निरंक
४	रत्नागिरी	२४७.००	१०१.३०८	१२.०२४	११३.३३२	४५.८८	निरंक
५	सिंधुदुर्ग	१५३.००	६८.०२४	१८.००७	८६.०३१	५६.२३	निरंक
	कोकण विभाग	**८७८.४०**	**४३३.१३४**	**६८.३८२**	**५०१.५१६**	**५७.०९**	**०.००**
६	नाशिक	८९६.८०	३९५.००९	११९.९७९	५१४.९८८	५७.४३	निरंक
७	धुळे/नंदुरबार	७३२.९०	२८३.३३०	११७.५८८	४००.९१८	५४.७०	निरंक
८	जळगाव	८५२.३०	४६९.८७२	७०.३५५	५४०.२२७	६३.३८	निरंक
९	अहमदनगर	११७५.९०	६५५.८१२	१३७.१६७	७९२.९७९	६७.४४	निरंक
	नाशिक विभाग	**३६५७.९०**	**१८०४.०२३**	**४४५.०८९**	**२२४९.११२**	**६१.४९**	**०.००**
१०	पुणे	९८१.५०	७४९.२७३	१०४.६९३	८५३.९६६	८७.०१	निरंक
११	सातारा	५८४.६०	४६५.१७०	९३.६७३	५५८.८४३	९५.५९	निरंक
१२	सांगली	५९२.८०	७७३.८३१	५९.५५०	८३३.३८१	१४०.५८	निरंक
१३	सोलापूर	१०८५.८०	८७२.९४४	१०२.०४४	९७४.९८८	८९.७९	निरंक
१४	कोल्हापूर	४१८.३०	६३९.३१८	१८.६८२	६५७.९९९	१५७.३०	निरंक
	पुणे विभाग	**३६६३.००**	**३५००.५३६**	**३७८.६४२**	**३८७९.१७७**	**१०५.९०**	निरंक
	उर्वरित महाराष्ट्र	**८१९९.३०**	**५७३७.६९४**	**८९२.११३**	**६६२९.८०६**	**८०.८६**	**०.००**
१५	औरंगाबाद	७०२.००	२३६.०७३	१२५.८४४	३६१.९१७	५१.५६	निरंक
१६	जालना	६०९.२०	१७०.७०५	८३.३८२	२५४.०८७	४१.७१	निरंक
१७	परभणी/हिंगोली	८४९.९०	५०४.०५६	२९.०४२	५३३.०९८	६२.७२	निरंक
१८	बीड	८२८.६०	३३२.३४२	१२८.९०२	४६१.२४४	५५.६७	निरंक
१९	नांदेड	७२८.३०	३८७.३००	३७.१९४	४२४.४९४	५८.२९	निरंक
२०	उस्मानाबाद	५३६.१०	२२८.२३७	७४.४९३	३०२.७३०	५६.४७	निरंक
२१	लातूर	५०१.८०	१९२.२३८	६२.१२४	२५४.३६२	५०.६९	निरंक
	मराठवाडा विभाग	**४७५५.९०**	**२०५०.९५२**	**५४०.९८१**	**२५९१.९३३**	**५४.५०**	**०.००**
२२	बुलढाणा	७०१.५०	१७०.३०६	३८.६०६	२०८.९१२	२९.७८	३७.३७
२३	अकोला/वाशीम	८२७.१०	२०४.६१३	३४.९४८	२३९.५६१	२८.९६	५०.८२

क्र.	जिल्हा	निव्वळ पेरणी क्षेत्र	जून २०२० पर्यंत निर्मित क्षमता (प्र.र.स.)			रकाना ३ नुसार निर्मित क्षमतेची टक्केवारी	सिंचन अनुशेष (प्र.र.स.)
			राज्य स्तर	स्थानिकस्तर	एकूण		
१	२	३	४	५	६(४+५)	७	८
२४	अमरावती	७५१.१०	१७४.९२६	३१.६६३	२०६.५८९	२७.५०	५७.११
२५	यवतमाळ	८५७.९०	३०८.०४९	३३.२२३	३४१.२७२	३९.७८	निरंक
	अमरावती विभाग	**३१३७.६०**	**८५७.८९५**	**१३८.४४०**	**९९६.३३५**	**३१.७५**	**१४५.२९**
२६	वर्धा	३८१.००	१८४.३७७	१६.६६८	२०१.०४५	५२.७७	निरंक
२७	नागपूर	५५४.००	२५८.४७९	६१.१९३	३१९.६७२	५७.७०	निरंक
२८	भंडारा / गोंदिया	३७१.३०	४४१.७४६	१३५.०२०	५७६.७६६	१५५.३४	निरंक
२९	चंद्रपूर	४७४.४०	३२६.६६६	८९.१९७	४१५.८६३	८७.६६	निरंक
३०	गडचिरोली	१८८.५०	६३.७०१	५२.२७३	११५.९७४	६१.५२	निरंक
	नागपूर विभाग	**१९६९.२०**	**१२७४.९६९**	**३५४.३५१**	**१६२९.३२०**	**८२.७४**	निरंक
	विदर्भ	**५१०६.८०**	**२१३२.८६४**	**४९२.७९१**	**२६२५.६५५**	**५१.४१**	**१४५.२९**
	महाराष्ट्र राज्य	**१८०६२.००**	**९९२१.५०९**	**१९२५.८८५**	**११८४७.३९४**	**६५.५९**	**१४५.२९**

सिंचन अनुशेष (रकाना क्र.८) = (३५.११ – रकाना क्र.७) × निव्वळ पेरणी क्षेत्र/१००

सदर माहिती जलसंपदा विभाग, मुंबई यांचे पत्र क्र पीएलएन – २०२१/प्रक्र– १३८/निवसं – १ दि. ८ डिसेंबर, २०२१ अन्वये प्राप्त झाली आहे.

जोडपत्र – २(२)

(संदर्भ – परि. २.४.३)

१ एप्रिल,१९९४ रोजी राज्य सरासरी ३५.११% च्या तुलनेत ३० जून, २०१९ पर्यंतचा निर्मित क्षमतेनुसार जिल्हानिहाय अनुशेष

(क्षेत्र हजार हे.)

अ.क्र.	जिल्हा	निव्वळ पेरणी क्षेत्र	जून २०१९ पर्यंत निर्मित क्षमता (प्र.र.स.)			रकाना ३ नुसार निर्मित क्षमतेची टक्केवारी	सिंचन अनुशेष (प्र.र.स.)
			राज्य स्तर	स्थानिक स्तर	एकूण		
१	२	३	४	५	६ (४+५)	७	८
१	मुंबई						
२	ठाणे/पालघर	२८९.८०	१७५.३०३	२४.३१६	१९९.६१९	६८.८८	निरंक
३	रायगड	१८८.६०	८९.४५३	१३.७४७	१०३.२००	५४.७२	निरंक
४	रत्नागिरी	२४७.००	८९.८२२	११.९५५	१०१.७७७	४१.२१	निरंक
५	सिंधुदुर्ग	१५३.००	६६.५३२	१७.७७०	८४.३०२	५५.१०	निरंक
	कोकण विभाग	८७८.४०	४२१.१०९	६७.७८९	४८८.८९८	५५.६६	०.००
६	नाशिक	८९६.८०	३९४.५४०	११७.९२३	५१२.४६४	५७.१४	निरंक
७	धुळे/नंदुरबार	७३२.९०	२८१.९२४	११५.७३०	३९७.६५४	५४.२६	निरंक
८	जळगाव	८५२.३०	४६८.१४३	६५.०७२	५३३.२१४	६२.५६	निरंक
९	अहमदनगर	११७५.९०	६५५.४९५	१३५.२९८	७९०.७९३	६७.२५	निरंक
	नाशिक विभाग	३६५७.९०	१८००.१०२	४३४.०२२	२२३४.१२४	६१.०८	०.००
१०	पुणे	९८१.५०	७४६.२०४	१००.७४७	८४६.९५०	८६.२९	निरंक
११	सातारा	५८४.६०	४५२.८२१	९३.२५५	५४६.०७६	९३.४१	निरंक
१२	सांगली	५९२.८०	६६०.१९५	५८.३६६	७१८.५६२	१२१.२१	निरंक
१३	सोलापूर	१०८५.८०	८५०.८८५	१००.५४५	९५१.४३०	८७.६२	निरंक
१४	कोल्हापूर	४१८.३०	६३९.३१८	१८.४२४	६५७.७४१	१५७.२४	निरंक
	पुणे विभाग	**३६६३.००**	**३३४९.४२२**	**३७१.३३७**	**३७२०.७५९**	**१०१.५८**	**०.००**
	उर्वरित महाराष्ट्र	**८१९९.३०**	**५५७०.६३३**	**८७३.१४८**	**६४४३.७८२**	**७८.५९**	**०.००**
१५	औरंगाबाद	७०२.००	२३५.८९४	१२४.५०९	३६०.४०३	५१.३४	निरंक
१६	जालना	६०९.२०	१७०.७०५	८०.८७१	२५१.५७६	४१.३०	निरंक
१७	परभणी/हिंगोली	८४९.९०	४९७.४४६	२८.४७९	५२५.९२५	६१.८८	निरंक
१८	बीड	८२८.६०	३३२.३४२	१२५.८१२	४५८.१५४	५५.२९	निरंक
१९	नांदेड	७२८.३०	३७७.३०८	३६.८१२	४१४.१२०	५६.८६	निरंक
२०	उस्मानाबाद	५३६.१०	२२४.७८६	७४.३०७	२९९.०९३	५५.७९	निरंक
२१	लातूर	५०१.८०	१९०.०६९	६१.८४२	२५१.९११	५०.२०	निरंक
	मराठवाडा विभाग	**४७५५.९०**	**२०२८.५५०**	**५३२.६३२**	**२५६१.१८२**	**५३.८५**	**०.००**
२२	बुलढाणा	७०१.५०	१७०.३०६	३८.६०६	२०८.९१३	२९.७८	३७.३७
२३	अकोला/वाशीम	८२७.१०	२०४.४५६	३४.४४३	२३८.८९८	२८.८८	५१.४८
२४	अमरावती	७५१.१०	१७३.१४७	३०.८२६	२०३.९७३	२७.१६	५९.७२
२५	यवतमाळ	८५७.९०	३०६.३१०	३३.०१४	३३९.३२३	३९.५५	निरंक

अ.क्र.	जिल्हा	निव्वळ पेरणी क्षेत्र	जून २०१९ पर्यंत निर्मित क्षमता (प्र.र.स.)			रकाना ३ नुसार निर्मित क्षमतेची टक्केवारी	सिंचन अनुशेष (प्र.र.स.)
			राज्य स्तर	स्थानिक स्तर	एकूण		
१	२	३	४	५	६ (४+५)	७	८
	अमरावती विभाग	**३१३७.६०**	**८५४.२१९**	**१३६.८८९**	**९९१.१०८**	**३१.५९**	**१४८.५७**
२६	वर्धा	३८१.००	१८०.०८०	१६.२२१	१९६.३०१	५१.५२	निरंक
२७	नागपूर	५५४.००	२५५.६३६	५२.२९६	३०७.९३२	५५.५८	निरंक
२८	भंडारा/गोंदिया	३७१.३०	४२८.४५६	१३४.४५१	५६२.९०७	१५१.६०	निरंक
२९	चंद्रपूर	४७४.४०	२९२.५३१	८७.१३०	३७९.६६१	८०.०३	निरंक
३०	गडचिरोली	१८८.५०	६२.२५४	५०.५१०	११२.७६४	५९.८२	निरंक
	नागपूर विभाग	**१९६९.२०**	**१२१८.९५७**	**३४०.६०८**	**१५५९.५६५**	**७९.२०**	**०.००**
	विदर्भ	**५१०६.८०**	**२०७३.१७६**	**४७७.४९७**	**२५५०.६७३**	**४९.९५**	**१४८.५७**
	महाराष्ट्र राज्य	**१८०६२.००**	**९६७२.३५९**	**१८८३.२७८**	**११५५५.६३७**	**६३.९८**	**१४८.५७**

सिंचन अनुशेष (रकाना क्र.८) = (३५.११ – रकाना क्र.७)× निव्वळ पेरणी क्षेत्र / १००

सदर माहिती जलसंपदा विभाग, मुंबई यांचे पत्र क्र. पीएलएन – २०२१/प्रक्र– १३८/निवसं – १ दि. ८ डिसेंबर, २०२१ अन्वये प्राप्त झाली आहे.

जोडपत्र – २(३)

(संदर्भ – परि. २.४.६)

राज्य सरासरी ६५.५९ % च्या तुलनेत ३० जून, २०२० पर्यंत निर्मित क्षमतेप्रमाणे जिल्हानिहाय अनुशेष

सदर जोडपत्र हे मजनिप्रा अधिनियमाच्या कलम २०(१)(ख) अन्वये दिले आहे. मा.राज्यपाल यांच्या निर्देशानुसार सध्या वर्ष १९९४ च्या राज्य सरासरीवर म्हणजेच ३५.११ % यावर (६५.५९ % या अलीकडील वर्षाच्या म्हणजेच जून–२०२० अखेरच्या राज्य सरासरीवर नव्हे) आधारित अनुशेष दूर करण्याचे नियोजन आहे.

(क्षेत्र हजार हे. आणि रक्कम रु. कोटी)

अ. क्र.	जिल्हा	निव्वळ पेरणी क्षेत्र	जून २०२० पर्यंत निर्मित क्षमता (प्र.र.स.)			रकाना ३ नुसार निर्मित क्षमतेची टक्केवारी	सिंचन अनुशेष (प्र.र.स.)	अनुशेषाची रक्कम रु. २,०२,८८६ प्रति हे. (प्र.र.स.)
			राज्यस्तर	स्थानिक स्तर	एकूण			
१	२	३	४	५	६(४+५)	७	८	९
१	मुंबई							
२	मुंबई उपनगर							
३	ठाणे	१४८.४३	६७.४३७	१३.३९९	८०.८३६	५४.४६	१६.५२	३३५.१६७
४	पालघर	१४१.३७	१०७.४७४	११.२०५	११८.६७९	८३.९५	निरंक	–
५	रायगड	१८८.६०	८८.८९२	१३.७४७	१०२.६३९	५४.४२	२१.०७	४२७.४८०
६	रत्नागिरी	२४७.००	१०१.३०८	१२.०२४	११३.३३२	४५.८८	४८.६८	९८७.६४९
७	सिंधुदुर्ग	१५३.००	६८.०२४	१८.००७	८६.०३१	५६.२३	१४.३३	२९०.७३५
	कोकण विभाग	**८७८.४०**	**४३३.१३४**	**६८.३८२**	**५०१.५१६**	**५७.०९**	**१००.५९**	**२०४१.०३३**
८	नाशिक	८९६.८०	३९५.००९	११९.९७९	५१४.९८८	५७.४३	७३.२५	१४८६.१३९
९	धुळे	४४६.८१	१६५.३३०	६८.८५९	२३४.१८९	५२.४१	५८.८९	११९४.७९५
१०	नंदुरबार	२८६.०९	११८.००१	४८.७२९	१६६.७३०	५८.२८	२०.९३	४२४.६४०
११	जळगाव	८५२.३०	४६९.८७२	७०.३५५	५४०.२२७	६३.३८	१८.८२	३८१.८३१
१२	अहमदनगर	११७५.९०	६५५.८१२	१३७.१६७	७९२.९७९	६७.४४	निरंक	–
	नाशिक विभाग	**३६५७.९०**	**१८०४.०२३**	**४४५.०८९**	**२२४९.११२**	**६१.४९**	**१७१.८८**	**३४८७.४०७**
१३	पुणे	९८१.५०	७४९.२७३	१०४.६९३	८५३.९६६	८७.०१	निरंक	–
१४	सातारा	५८४.६०	४६५.१७०	९३.६७३	५५८.८४३	९५.५९	निरंक	–
१५	सांगली	५९२.८०	७७३.८३१	५९.५५०	८३३.३८१	१४०.५८	निरंक	–
१६	सोलापूर	१०८५.८०	८७२.९४४	१०२.०४४	९७४.९८८	८९.७९	निरंक	–
१७	कोल्हापूर	४१८.३०	६३९.३१८	१८.६८२	६५७.९९९	१५७.३०	निरंक	–
	पुणे विभाग	**३६६३.००**	**३५००.५३६**	**३७८.६४२**	**३८७९.१७७**	**१०५.९०**	**०.००**	**०**
	उर्वरित महाराष्ट्र	**८१९९.३०**	**५७३७.६९४**	**८९२.११३**	**६६२९.८०६**	**८०.८६**	**२७२.४८**	**५५२८.४४१**
१८	औरंगाबाद	७०२.००	२३६.०७३	१२५.८४४	३६१.९१७	५१.५६	९८.५४	१९९९.२३८

अ. क्र.	जिल्हा	निव्वळ पेरणी क्षेत्र	जून २०२० पर्यंत निर्मित क्षमता (प्र.र.स.)			रकाना ३ नुसार निर्मित क्षमतेची टक्केवारी	सिंचन अनुशेष (प्र.र.स.)	अनुशेषाची रक्कम रु. २,०२,८८६ प्रति हे. (प्र.र.स.)
			राज्यस्तर	स्थानिक स्तर	एकूण			
१	२	३	४	५	६(४+५)	७	८	९
१९	जालना	६०९.२०	१७०.७०५	८३.३८२	२५४.०८७	४१.७१	१४५.५०	२९५१.९९१
२०	परभणी	५०२.६०	४०२.९८५	१६.०९३	४१९.०७८	८३.३८	निरंक	–
२१	हिंगोली	३४७.३०	१०१.०७०	१२.९४९	११४.०१९	३२.८३	११३.७८	२३०८.४३६
२२	बीड	८२८.६०	३३२.३४२	१२८.९०२	४६१.२४४	५५.६७	८२.२६	१६६८.९४०
२३	नांदेड	७२८.३०	३८७.३००	३७.१९४	४२४.४९४	५८.२९	५३.२२	१०७९.७५९
२४	उस्मानाबाद	५३६.१०	२२८.२३७	७४.४९३	३०२.७३०	५६.४७	४८.९१	९९२.३१५
२५	लातूर	५०१.८०	१९२.२३८	६२.१२४	२५४.३६२	५०.६९	७४.७८	१५१७.१८१
	मराठवाडा विभाग	**४७५५.९०**	**२०५०.९५२**	**५४०.९८१**	**२५९१.९३३**	**५४.५०**	**६१७.०१**	**१२५१८.२६९**
२६	बुलढाणा	७०१.५०	१७०.३०६	३८.६०६	२०८.९१२	२९.७८	२५१.२२	५०९६.९०२
२७	अकोला	४३५.००	९७.६६४	१२.९१४	११०.५७८	२५.४२	१७४.७५	३५४५.४३२
२८	वाशीम	३९२.१०	१०६.९५०	२२.०३४	१२८.९८४	३२.९०	१२८.२१	२६०१.२०१
२९	अमरावती	७५१.१०	१७४.९२६	३१.६६३	२०६.५८९	२७.५०	२८६.०८	५८०४.१६२
३०	यवतमाळ	८५७.९०	३०८.०४९	३३.२२३	३४१.२७२	३९.७८	२२१.४५	४४९२.९१०
	अमरावती विभाग	**३१३७.६०**	**८५७.८९५**	**१३८.४४०**	**९९६.३३५**	**३१.७५**	**१०६१.७१**	**२१५४०.६०९**
३१	वर्धा	३८१.००	१८४.३७७	१६.६६८	२०१.०४५	५२.७७	४८.८६	९९१.३००
३२	नागपूर	५५४.००	२५८.४७९	६१.१९३	३१९.६७२	५७.७०	४३.७१	८८६.८१४
३३	भंडारा	१८०.४९	२९०.३५३	५७.२५६	३४७.६०९	१९२.५९	निरंक	–
३४	गोंदिया	१९०.८१	१५१.३९२	७७.७६४	२२९.१५६	१२०.१०	निरंक	–
३५	चंद्रपूर	४७४.४०	३२६.६६६	८९.१९७	४१५.८६३	८७.६६	निरंक	–
३६	गडचिरोली	१८८.५०	६३.७०१	५२.२७३	११५.९७४	६१.५२	७.६७	१५५.६१३
	नागपूर विभाग	**१९६९.२०**	**१२७४.९६९**	**३५४.३५१**	**१६२९.३२०**	**८२.७४**	**१००.२४**	**२०३३.७२९**
	विदर्भ	**५१०६.८०**	**२१३२.८६४**	**४९२.७९१**	**२६२५.६५५**	**५१.४१**	**११६१.९५**	**२३५७४.३३८**
	महाराष्ट्र राज्य	**१८०६२.००**	**९९२१.५०९**	**१९२५.८८५**	**११८४७.३९४**	**६५.५९**	**२०५१.४४**	**४१६८१.०५**

सिंचन अनुशेष (रकाना क्र.८) = (६५.५९ – रकाना क्र.७)× निव्वळ पेरणी क्षेत्र / १००

सदर माहिती जलसंपदा विभाग, मुंबई यांचे पत्र क्र. पीएलएन – २०२१/प्रक्र– १३८/निवसं – १ दि. ८ डिसेंबर, २०२१ अन्वये प्राप्त झाली आहे.

जोडपत्र – ३(१)

(संदर्भ – परि. २.४.७)

वर्ष २०१९-२० मध्ये मार्च – २०२० अखेर सिंचनक्षेत्रात झालेला जिल्हानिहाय खर्च

(रु. लक्ष)

क्र.	जिल्हा	झालेला खर्च
	मकृखोविम, पुणे	
	उर्वरित महाराष्ट्र	
१	पुणे	१४५००.९७
२	सातारा	६६६५२.२२
३	सांगली	८०९३२.३६
४	सोलापूर	४२०९८.५७
५	कोल्हापूर	२२९०७.८५
६	अहमदनगर (अंशतः)	२२१९.५७
७	भूसंपादन व न्यायालयीन प्रकरणे	१५७८०.७८
८	भूसंपादन व न्यायालयीन प्रकरणे ल.पा.	०.००
९	अविशिष्ट कामे (उर्वरित महाराष्ट्र)	०.००
१०	अविशिष्ट कामे (उर्वरित महाराष्ट्र) ल.पा.	१८८२.५७
११	आर आर आर (उर्वरित महाराष्ट्र)	०.००
१२	ठोक तरतूद (सर्वेक्षण)	१३४.८९
१३	ठोक तरतूद (सचिव)	०.००
१४	भूसंपादन व पुनर्वसन लोक अदालत कलम १८/२८	५५७७.३८
१५	पूर नियंत्रण	०.००
१६	ठोक तरतूद (वनाचे नक्त मूल्य)	०.००
१७	ठोक तरतूद (प्रकल्पाचे शेल्फ तयार करणे)	०.००
१८	प्रधानमंत्री कृषी सिंचाई योजना	०.००
१९	आदिवासी उपयोजना	१७७.३८
२०	ठोक तरतूद (विवसू)	०.००
२१	ठोक तरतूद (विवसू) ल.पा.	०.००
२२	ठोक तरतूद (यांत्रिकी)	१.२३
२३	वेतन	२०३३९.६७४
	एकूण: उर्वरित महाराष्ट्र	**२७३२०५.४१**
	मराठवाडा	
२४	उस्मानाबाद (अंशतः)	०.००
२५	बीड (अंशतः)	०.००
२६	भूसंपादन व न्यायालयीन प्रकरणे	०.००
२७	अविशिष्ट कामे (मराठवाडा)	२१९८.२६
२८	भूसंपादन व पुनर्वसन कलम १८/२८	३५९.१२
२९	ठोक तरतूद (वनाचे नक्त मूल्य)	०.००
३०	ठोक तरतूद (प्रकल्पाचे शेल्फ तयार करणे)	०.००

क्र.	जिल्हा	झालेला खर्च
३१	इतर (कृष्णा खोरे बृहत आराखडा)	०.००
३२	ठोक तरतूद (सर्वेक्षण)	०.००
३३	ठोक तरतूद (आरआरआर)	०.००
३४	भूसंपादन मोठे मध्यम ४७०१ जे २२९	१२७४२.९४
३५	ठोक तरतूद (विवसू)	०.००
३६	वेतन	७८५.१६
	एकूण : मराठवाडा	**१६०८५.४८**
	एकूण : मकृखोविम	**२८९२९०.८९**
२.	**गोमपाविम, औरंगाबाद**	
	मराठवाडा	
१	औरंगाबाद	७२९५.२७
२	जालना	३७६.३६
३	परभणी	१२४४४.४९
४	हिंगोली	११४८.०२
५	नांदेड	२७३७७.३६
६	लातूर	७४१५.९२
७	बीड (अंशत:)	३७९६.२२
८	उस्मानाबाद (अंशतः)	६७५७८.५६
९	गोदावरी खोरे बृहत आराखडा	०.००
१०	भूसंपादन व न्यायालयीन प्रकरणे	५१४०३.७८
११	भूसंपादन पुनर्वसन ठोक तरतूद ४७०१ जे ४९९	८५३.५४
१२	अविशिष्ट कामे (मराठवाडा)	४१७६.३०
१३	ठोक तरतूद (सर्वेक्षण)	५५.७४
१४	आरआरआर (मराठवाडा)	०.००
१५	विस्तार व सुधारणा	३८९.८६
१६	आदिवासी	०.००
१७	सहस्त्रकुंड जलविद्युत प्रकल्प	१५७.२७
१८	प्रधान सचिव (जसं) एकरकमी तरतूद	०.००
१९	वेतन (मराठवाडा)	१५८८३.०४
	एकूण : मराठवाडा	**२००३५१.७३**
	उर्वरित महाराष्ट्र	
२०	अहमदनगर (अंशतः)	२७१७३.५७
२१	नाशिक (अंशतः)	१३८४.४२
२२	गोदावरी खोरे बृहत आराखडा	०.००
२३	भूसंपादन व न्यायालयीन प्रकरणे	४२५८.३३
२४	भूसंपादन पुनर्वसन ठोक तरतूद ४७०१ जे ४९९	०.००
२५	अविशिष्ट कामे (उर्वरित महाराष्ट्र)	७०३.२९
२६	ठोक तरतूद (सर्वेक्षण)	१६४१.२९
२७	वेतन (कळवा,ठाणे)	४४५०.३८

क्र.	जिल्हा	झालेला खर्च
२८	आरआरआर (उर्वरित महाराष्ट्र)	०.००
२९	आदिवासी (लाक्षेविप्रा, नाशिक)	०.१२
३०	विस्तार व सुधारणा	४२७.०८
३१	प्रधान सचिव एकरकमी तरतूद	०.००
३२	इतर स्त्रोत विपाविम + आस्थापना	८६.५६
	एकूण : उर्वरित महाराष्ट्र	**४०१२५.०४**
	पुरनियंत्रण	**0.00**
	एकूण : गोमपाविम, औरंगाबाद	**२४०४७६.७७**
३.	**विपाविम, नागपूर**	
	नागपूर विभाग	
१	नागपूर	३५९२३.४५
२	भंडारा	६०८५७.०३
३	गोंदिया	९४५३.५१
४	चंद्रपूर	६६७६०.८९
५	गडचिरोली	३०९९.२१
६	वर्धा	२६६९५.६१
७	सर्वेक्षण कामे	११४.६६
८	भूसंपादन व न्यायालयीन प्रकरणे	३९५३.२३
९	अविशिष्ठ प्रदाने (नागपूर विभाग)	०.००
१०	आरआरआर	०.००
११	गोदावरी खोरे बृहत आराखडा	०.००
१२	आदिवासी उपाययोजना	३७०.००
१३	विस्तार व सुधारणा	४२५७.११
१४	ठोकतरतुद (माल गुजारी तलाव)	७४४.७२
	एकूण : नागपूर विभाग	**२१२२३९.४२**
	अमरावती विभाग	
१५	अमरावती	२८२९८.७०
१६	अकोला	११७८०.९१
१७	वाशिम	७९२२.३५
१८	बुलढाणा	८७१४३.५२
१९	यवतमाळ	३०११२.२०
२०	सर्वेक्षण कामे	४७.५१
२१	भूसंपादन व न्यायालयीन प्रकरणे	६६५३.३३
२२	अविशिष्ठ प्रदाने (अमरावती विभाग)	०.००
२३	आरआरआर	०.००
२४	गोदावरी खोरे बृहत आराखडा	०.००
२५	आदिवासी उपयोजना	१७८२.४३
२६	विस्तार व सुधारणा	४५७.४४
२७	पूरसंरक्षक मालगुजरी तलाव	०.००

क्र.	जिल्हा	झालेला खर्च
	एकूण : अमरावती विभाग	**१७४१९८.३९**
२८	सेल्फ	५१३.०१
२९	पुरनियंत्रण	७७.३०
३०	वेतन	२९२९८.८६
	एकूण : विपाविम, नागपूर	**४१६३२६.९८**
४.	**तापाविम,जळगाव**	
१	जळगाव	८३६४०.६४
२	धुळे	४६२५१.८२
३	नंदूरबार	७७८४.०६
४	नाशिक (अंशतः)	३०९०.१७
	प्रधानमंत्री कृषी सिचाई योजना लाक्षेप्रा	३२६३.५३
५	पुरनियंत्रण	७४०.५६
६	भूसंपादन व न्यायालयीन प्रकरणे	२१९१०.४७
७	अवशिष्ट कामे ४७०१ एच ७६३	१५२.११
८	अवशिष्ट कामे	४१०८.६७
९	सर्वेक्षण	७५९.९३
१०	आरआरआर	०.००
११	विस्तार व सुधारणा	१३२८.१४
१२	आदिवासी उपयोजना	४५०.००
१३	वि.पा.वि.महामंडळ, नागपूर यांचे कडून प्राप्त	११५००.००
१४	वेतन	७९११.१६
१५	भुसंपादनासाठी प्राप्त रक्कम	०.००
१६	४७०१ मोठे व मध्यम प्रकल्प ठोक तरतूद	२०१.७२
१७	भुसंपादन व पुनर्वसन	२३१९.७६
१८	सचिव ठोक तरतूद	४३७.६९
	एकूण : तापाविम, जळगाव	**१९५८५०.४३**
५.	**कोपाविम, ठाणे**	
१	ठाणे	७६५२.५९
	पालघर	१३३९.४६
२	रायगड	३५८.४४
३	रत्नागिरी	२०३८५.२८
४	सिंधूदूर्ग	३४६६२.७०
५	नाशिक (अंशतः)	४.६८
६	सचिव ठोक तरतूद	०.००
७	ठोक तरतूद भुसंपादन व पुनर्वसन	०.००
८	आरआरआर	०.००
९	न्यायालयीन प्रकरणे	६५२७.३५
१०	अवशिष्ट कामे	८३४.२७
११	ठोक तरतूद (सर्वेक्षण)	२१३.३४

क्र.	जिल्हा	झालेला खर्च
१२	विस्तार व सुधारणा	३८.८२
१३	आदिवासी उपाययोजना	०.००
१४	वन जमिनीचे नक्त वर्तमान मूल्य	०.००
१५	प्रकल्पाच्या शेल्फ्रसाठी ठोक तरतूद	०.००
१६	वेतन	६६५६.७२
	पुरनियंत्रण	**०.००**
	एकूण : कोपाविम, ठाणे	**७८६७३.६५**
	एकूण : महाराष्ट्र राज्य	**१२२०६१८.७२**
	एकूण जिल्हा : अहमदनगर	**२९३९३.१४**
	एकूण जिल्हा : उस्मानाबाद	**६७५७८.५६**
	एकूण जिल्हा : नाशिक	**४४७९.२७**
	एकूण जिल्हा : बीड	**३७९६.२२**
	प्रदेशनिहाय	
	उर्वरित महाराष्ट्र	**५८७८५४.५३**
	मराठवाडा	**२१६४३७.२१**
	विदर्भ	**४१६३२६.९८**
	एकूण	**१२२०६१८.७२**

सदर माहिती जलसंपदा विभाग, मुंबई यांचे इंग्रजी पत्र क्र बीजीएम – १०२१/प्र.क्र. ८८/अर्थ – २ दि. १३ सप्टेंबर, २०२१ अन्वये प्राप्त झाली आहे.

जोडपत्र – ३(२)

(संदर्भ: परि २.४.७)

वर्ष २०१९-२० मध्ये मार्च-२०२० अखेर वितरित केलेला निधी

(रु. कोटी)

विभाग	प्रारंभीची शिल्लक	सन २०१९-२० मध्ये शासनाकडून वितरित तरतुद			इतर स्रोता-तुन प्राप्त निधी	एकूण उपलब्ध निधी (२+५+६)	एकूण खर्च	समर्पित निधी	शिल्लक (७-(८+९)
		योजनां-तर्गत	वेतना-साठी	एकूण (३+४)					
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
विदर्भ									
विपाविम	१३५४.२३३८	३१७०.४४९१	२८९.४२०८	३४५९.८६९९	०.००००	४८१४.१०३७	४१३९.९५४५	०.००००	६७४.१४९१
एकूण	**१३५४.२३३८**	**३१७०.४४९१**	**२८९.४२०८**	**३४५९.८६९९**	**०.००००**	**४८१४.१०३७**	**४१३९.९५४५**	**०.००००**	**६७४.१४९१**
मराठवाडा									
मकृखोविम	०.००००	१४९.४१२०	७.८५१६	१५७.२६३६	०.००००	१५७.२६३६	१५७.२६३६	०.००००	०.००००
गोमपाविम	४८३.०२२८	२२२२.१९५९	१४४.४०५९	२३६६.६०१८	०.८६५६	२८५०.४९०२	१९८३.६३२०	३७.४४६२	८२९.४१२०
एकूण	४८३.०२२८	२३७१.६०७९	१५२.२५७५	२५२३.८६५४	०.८६५६	३००७.७५३८	२१४०.८९५६	३७.४४६२	८२९.४१२०
उर्वरित महाराष्ट्र									
मकृखोविम	७४५.८६८१	१९८४.९७५३	२०३.३९६४	२१८८.३७१७	०.००००	२९३४.२३९८	२७३०.४९१५	०.००००	२०३.७४८३
गोमपाविम	३८३.२३३७	३७४.६१२७	४४.५०३८	४१९.११६५	०.००००	८०२.३५०२	४००.३८३८	१२९.०६१८	२७२.९०४६
तापाविम	७०५.१८६१	१०९८.५१६१	७६.१९७३	११७४.७१३४	९७.५०००	१९७७.३९९५	१९१८.४६३४	२५.०४०८	३३.८९५३
कोपाविम	५९६.२५७९	८५४.५१७२	६७.६९७८	९२२.२१५०	१०.७७००	१५२९.२४२९	७८६.७३६५	०.००००	७४२.५०६४
एकूण	**२४३०.५४५८**	**४३१२.६२१३**	**३९१.७९५३**	**४७०४.४१६६**	**१०८.२७००**	**७२४३.२३२४**	**५८३६.०७५२**	**१५४.१०२६**	**१२५३.०५४६**
एकूण महाराष्ट्र	**४२६७.८०२४**	**९८५४.६७८३**	**८३३.४७३६**	**१०६८८.१५१९**	**१०९.१३५६**	**१५०६५.०८९९**	**१२११६.९२५३**	**१९१.५४८८**	**२७५६.६१५७**

सदर माहिती जलसंपदा विभाग, मुंबई यांनी त्यांचे इंग्रजी पत्र क्र. क्र बीजीएम – १०२१/प्र.क्र. ८८/अर्थ – २ दि. १३ सप्टेंबर, २०२१ अन्वये प्राप्त झाली आहे.

■

Annual Report : 2020-21

Maharashtra Water Resources Regulatory Authority
Mumbai, Maharashtra

CONTENTS

Foreword 40

Chapter 1: About Maharashtra Water Resources Regulatory Authority 41

1.1 Objectives 41

1.2 Functions 41

1.3 Organisation 43

1.4 Staff Position 44

Chapter 2: Key Activities of Authority 46

2.1 Entitlements 46

2.2 Bulk Water Tariff (2020-23) 47

2.3 Clearance of Water Resources Projects 47

2.4 Liquidation of Irrigation Backlog 48

2.5 Ground water Regulation 50

Chapter 3: Legal Matters 51

Chapter 4: Communication and Outreach 55

4.1 Documents Brought Out 55

4.2 Website 56

4.3 Library 56

4.4 Implementation of Right to Information Act 56

4.5 Media and Social Networking Support 57

Chapter 5: Accounts and Audit 58

Annexures

1 Region-wise distribution of projects under 'Entitlement Programme' 59

2(1) District-wise Backlog of Potential Created as on 30 June, 2020 Compared to State Average of 35.11% as on 1 April, 1994 62

2(2) District-wise Backlog of Potential created as on 30 June, 2019 Compared to State Average of 35.11% as on 1 April, 1994 64

2(3) District-wise Backlog of Potential Created as on 30 June, 2020 Compared to Current State Average of 65.59% 66

3(1) District-wise Expenditure incurred in Irrigation Sector during 2019-20 (as on March 2020) 68

3(2) Funds Released And Expenditure Incurred In 2019-20 (as on March-2020) 73

ABBREVIATIONS

BWT	-	Bulk Water Tariff
CGWB	-	Central Ground Water Board
EER	-	Entitlement Enforcement &Regulation
GMIDC	-	Godavari Marathwada Irrigation Development Corporation
GSDA	-	Groundwater Surveys & Development Agency
HG	-	Higher Grade
ISWP	-	Integrated State Water Plan
KIDC	-	Konkan Irrigation Development Corporation
L.S.	-	Local Sector
M & R	-	Maintenance & Repairs
MIDC	-	Maharashtra Industrial Development Corporation
MGW Act, 2009	-	Maharashtra Groundwater (Development & Management), Act 2009
MKVDC	-	Maharashtra Krishna Valley Development Corporation
MWRRA	-	Maharashtra Water Resources Regulatory Authority
MWSIP	-	Maharashtra Water Sector Improvement Project
NGOs	-	Non-Governmental Organizations
NMR	-	North Maharashtra Region
RBA	-	River Basin Agency
RoM	-	Rest of Maharashtra
RRR	-	Repairs, Renovation and Restoration
SG	-	Selection Grade
SGA	-	State Ground Water Authority
SRE	-	Standard Rabi Equivalent
S.S.	-	State Sector
TIDC	-	Tapi Irrigation Development Corporation
VIDC	-	Vidarbha Irrigation Development Corporation
WALMI	-	Water & Land Management Institute, Aurangabad
WRD	-	Water Resources Department
WUAs	-	Water User Associations
WWRC	-	Watershed Water Resources Committee

FOREWORD

The water resources of the State of Maharashtra have some state specific concerns and challenges viz. wide variation in water availability in the basin and sub-basin, demand & supply, irrigation potential created & its utilisation, water pollution, exploitation of groundwater, etc. To resolve these issues, the Government of Maharashtra enacted Maharashtra Water Resources Regulatory Authority (MWRRA) Act in June 2005. The MWRRA is now entering into 15th year of its establishment.

The MWRRA is to regulate water resources within the State, facilitate and ensure judicious, equitable and sustainable management, allocation and utilization of water resources, fix the rates for use of water for agriculture, industrial, drinking and other purposes; and support and aid enhancement and preservation of water quality.

This year, amid the global pandemic situation of COVID-19, Authority continues to balance the interests of various stakeholders including government and local bodies. The present report brings out a summary of the major activities carried out by the MWRRA during the period April 1, 2020 to March 31, 2021. This includes monitoring the removal of irrigation backlog, Policy for clearance under Section 11(f) of MWRRA Act, 2005 for the Water Resources Project. This Report is brought out both in Marathi and English in printed and electronic formats for the benefit of all stakeholders.

Maharashtra Water Resources Regulatory Authority

Chapter 1

ABOUT MAHARASHTRA WATER RESOURCES REGULATORY AUTHORITY

1.1 Objectives

The Maharashtra Water Resources Regulatory Authority (MWRRA) was established as per the provisions in Section 3 of the MWRRA Act, 2005 vide Notification dated June 8, 2005. The mandate given to the Authority is to regulate water resources within the State, facilitate and ensure judicious, equitable and sustainable management, allocation and utilisation of water resources, fix the rates for use of water for agriculture, industrial, drinking and other purposes and matters connected therewith or incidental thereto.

Besides regulating surface water resources of the State, MWRRA has also been entrusted with the responsibility of development and management of the Groundwater resources of the State as per the Maharashtra Groundwater (Development and Management) Act, 2009 [MGW Act, 2009] which came into force on June 1, 2014 as per Section 3 of the said Act. The MGW Act, 2009 has been enacted to facilitate and ensure sustainable, equitable and adequate supply of groundwater of prescribed quality for various category of users, through supply and demand management measures, protecting public drinking water sources and to establish the State Groundwater Authority and District Level Authorities to manage and regulate with community participation, the exploitation of groundwater within the State. MWRRA is thus also functioning as State Groundwater Authority for the State of Maharashtra.

1.2 Functions

1.2.1 The key powers and functions of the Authority as per Section 11 of the MWRRA Act, 2005 read with MWRRA (Amendment and Continuance) Act, 2011 and MWRRA (Amendment) Act, 2016 are as follows:

(i) to determine the criteria for the distribution of Entitlements by the River Basin Agencies, within each category of use, on such terms and conditions as may be prescribed, after Sectoral allocation is made by the State Government and monitoring the issuance of entitlement;

(ii) to determine the priority of equitable distribution of water available at the water resources project, sub-basin and river basin levels during periods of scarcity;

(iii) to share the distress in the river basin of sub-basin equitably, the water stored in the reservoirs on the basin or sub-basin as the case may be, shall be controlled by the end of October every year in such way that, the percentage of utilizable water, including kharif

use, shall for all reservoirs approximately be the same;

(iv) to establish a water tariff system, and to fix the criteria for water charges at sub-basin, river basin and State level after ascertaining the views of the beneficiary public, based on the principle that the water charges shall reflect the full recovery of the cost of the irrigation management, administration, operation and maintenance of water resources project;

(v) to administer and manage inter-state water resources apportionment on river systems of the State;

(vi) to review and clear water resources projects proposed at the sub-basin and river basin level to ensure that a proposal is in conformity with the Integrated State Water Plan and with regard to the economic, hydrologic & environmental viability and where relevant State's obligations under Tribunal Awards;

(vii) Criteria for Issuance of Entitlement & monitoring of it as per Sec 11(g);

(viii) to lay down the criteria for modification in entitlements for the diversion, storage and use of the surface and sub-surface water of the State;

(ix) to enforce the decisions or orders issued under this Act; and

(x) to promote efficient use of water, to minimize the wastage of water and to fix reasonable use criteria for each category of use.

1.2.2 Further, under Section 12 and 14 certain mandatory functions and the responsibilities have been entrusted upon MWRRA.

(i) As per Section 12(2) of the Act, the Authority shall recognise the policy of empowering River Basin Agencies in accordance with the State Water Policy, as per Section 12(3) of the Act. The Authority shall, in accordance with the State Water Policy, co-ordinate with all relevant State agencies to implement a comprehensive hydro-meteorological data system for the State.

(ii) As per Section 12(4) of the Act, the Authority shall, in accordance with State Water Policy, promote and implement sound water conservation and management practices throughout the State.

(iii) As per Section 12(5) of the Act, the Authority shall support and aid the enhancement and preservation of water quality within the State in close co-ordination with the relevant State Agencies and in doing so the principle that 'the person who pollutes shall pay' shall be follow.

1.2.3 To monitor the implementation of removal of irrigation backlog as per Governor's Directive [Section 21(1) of the Act]. This responsibility is to be exercised while clearing new projects [Section 11(f) of the Act] and in ensuring that the manpower available with the Water Resources Department of the State Government is used for survey, planning and detailed

design of the projects in backlog affected areas so that new projects can be taken up for construction in time, for removal of backlog [Section 21 (2) of the Act].

1.2.4 To perform as the Dispute Resolution Appellate Authority in cases of disputes pertaining to issuance or delivery of water entitlements as per Section 22 of the Act.

1.2.5 The prominent functions entrusted to the MWRRA as the State Groundwater Authority as per various sections of the MGW Act, 2009 are as follows;

(i) to notify or de-notify any watershed or aquifer area for the purpose of MGW Act, 2009 after receiving recommendations from the Groundwater Surveys & Development Agency [GSDA].

(ii) to prohibit drilling of deep-wells as well as withdrawal of groundwater from the existing deep-wells within the notified and non-notified areas either for agricultural or industrial use.

(iii) to ensure registration of all the owners of wells both in notified and non-notified areas and monitor compulsory registration of drilling rig owners and operators.

(iv) to take such measures as may be necessary for the protection and preservation of water quality of drinking groundwater sources within notified and non-notified areas in consultation with GSDA and District Authority.

(v) to refrain the polluters from polluting the groundwater sources and to take measures to restore the quality of water to the prescribed standard at the cost of polluters.

(vi) to bring out Groundwater Use Plan and Crop Plan (based on the former) through participation of stakeholders such as Watershed Water Resources Committees and the Panchayat.

(vii) to identify the recharge worthy areas in consultation with GSDA & CGWB and to issue necessary guidelines for rainwater harvesting to recharge the groundwater.

(viii) to constitute Watershed Water Resources Committee for the notified area.

(ix) to perform the function of Appellate Authority in the matter related to groundwater development, regulation and management.

(x) to issue guidelines to dis-incentivise the groundwater user for taking water intensive crops.

(xi) to take steps for promotion of Mass Awareness and Training Program for WWRC and stakeholders on rainwater harvesting and artificial recharge to the groundwater through Government Agencies, NGOs, active volunteer organisations, etc.

1.3 Organisation

1.3.1 As per the Section 5 of the MWRRA (Amendment) Act, 2016, the Authority consists of a Chairperson and four Members appointed by the Governor of Maharashtra on the recommendation of the Selection Committee. The Chairperson of the Authority is usually of the rank of the Chief Secretary to the State Government or equivalent thereto or retired

High Court Judge. One Member is an expert from the field of Water Resources Engineering, one from the field of Economics, one from the field of Groundwater Management and one from field of Law. During the period 2020-21 the Authority was headed by

i) Shri K.P. Bakshi as the Chairman (16 May, 2017 to 15 May, 2020);

ii) Shri V.M. Kulkarni, Member (WR Engineering) (16 May, 2017 to 15 May, 2020);

iii) Dr. S. T. Sangle, Member (Economics) (09 January, 2018 to 08 January, 2021);

iv) Shri V. J. Tiwari, Member (Law) (09 January, 2018 to 08 January, 2021)

v) Shri. S.D. Kulkarni, Member (WR Engineering) (Since 17 November, 2020)

1.3.2 The Section 4(1)(F) of the MWRRA Act, 2005 enables the State Government to appoint five Special Invitees, one from each river basin area for a period of three years to assist the Authority in taking policy decisions. In reporting period i.e. 2020-21

(i) Shri Sunil V. Vaman for KIDC, Thane (27 June, 2018 to 26 June, 2021)

(ii) Shri J. P. Dange for VIDC, Nagpur (27 June, 2018 to 26 June, 2021)

(iii) Shri B. C. Kunjir for MKVDC, Pune (27 June, 2018 to 26 June 2021)

(iv) Mrs. Dr. Swati Sanvatsar (Women) for TIDC, Jalgaon (27 June, 2018 to 26 June, 2021)

1.4 Staff Position

1.4.1 There are in all 38 sanctioned posts both on regular establishment and on contract basis.

Sr. No.	Posts	Sanctioned Posts	
		Regular	Contract
1	Secretary	1	—
2	Director	2	—
3	Deputy Director	2	2
4	Accounts Officer	1	—
5	Assistant Director	3	2
6	Personal Assistant	3	—
7	Section Officer	1	1
8	Steno (SG)	1	1
9	Steno (HG)	—	2
10	Clerical Assistant	—	2
11	Accounts Assistant	—	1
12	Cashier	—	1
13	Receptionist	1	—
14	Driver	3	1
15	Peon	—	5
16	Sweeper	—	1
17	Cleaner	—	1
		18	**20**

The posts sanctioned on regular basis can also be filled either on deputation or on contract

basis or also on a lower scale as per the requirement.

Post indicated of Sr. No. 2, 3, 6, 7, 10 & 12 are redirected vide Office order in Marathi No. मजनिप्रा/आस्था/पदनिर्देशन/२०१७/३१२ दि.3 July, 2017 of MWRRA as follows:

(i) Director to Registrar - 1 no.

(ii) Dy. Director to Dy. Director (Law) – 1 no.

(iii) Personal Assistant to P.S. to the Chairman – 1 no.

(iv) Section Officer to Administrative officer – 1 no.

(v) Clerical Assistant to Assistant Section officer – 1 no.

(vi) Cashier to Clerk cum Typist – 1 no.

Chapter 2
KEY ACTIVITIES OF AUTHORITY

2.1 Entitlements

2.1.1 The term 'Entitlement' is any authorisation by any River Basin Agency (RBA) to use the water. The criteria for distribution of entitlements issued by the concerned RBA to various categories of use are decided by the Authority after Sectoral allocation is made by the State Government. Equitable distribution of water for irrigation is being achieved through the 'Entitlement Programme' jointly with the Water Resources Department. According to Section 31A of MWRRA (Amendment and Continuance) Act, 2011 the term 'Entitlement' shall apply to those areas which comply with all relevant provisions, including delineation under Maharashtra Management of Irrigation Systems by Farmers (MMISF) Act, 2005. In order to include, an irrigation scheme under the Entitlement Programme, the pre-requisite is that the WUA should be in a position to takeover irrigation management. Installation of flow measuring device at the head of the water supply channel/minor in the WUA area is the prime requirement.

2.1.2. By the year 2006-07, 256 projects were taken up under the World Bank assisted Maharashtra Water Sector Improvement Project (MWSIP). The number of WUAs covered including those under 25 nonMWSIP projects were 1368. During the year 2020-21, the Entitlement Programme was not extended to any new project as no proposal for inclusion in the Entitlement Programme was received from Irrigation Development Corporations complying the pre-requisites stipulated in MMISF Act, 2005 [Under sections 5, 6, 8, 22(1) & 23(1)]. Table 1 shows region wise distribution of the irrigation projects included in the Entitlement Programme.

Project category	Konkan	Nashik	Pune	Marath-wada	Amravati	Nagpur	Total
Major	1	4	5	1	1	3	15
Medium	-	3	2	2	2	4	13
Minor	26	24	44	47	42	45	228
Total	27	31	51	50	45	52	256

Annexure 1 provides the details of the projects under Entitlement Programme. The MWRRA enforces, monitor and regulates irrigation entitlements in accordance with Section 11 (o) of the MWRRA Act, 2005. In order to check the delivery of the entitlement during rotation, Regulators from WRD are appointed by the MWRRA to visit and keep record of each irrigation rotation.

2.2 Bulk Water Tariff (2020-23)

2.2.1 The Authority, based on past experience has come to the conclusion that "Regulations for Fixing Criteria for Issuance of Tariff Orders for Bulk Water vide Notification No. 57 dated October 15, 2013" need to be repealed. Accordingly, it has been repealed by separate Notification published in the Gazette Part 4(c) dated 24 May, 2019. The Authority, with an objective to set out a transparent and consistent procedure for fixing bulk water tariff system and also undertake its periodic review and revision, has notified “MWRRA (Fixing Criteria For and Issuance Of Tariff Orders For Bulk Water) Guidelines, 2019” on 14th November, 2019. In the meantime, the Authority has finalised the Approach Paper for the determination of bulk water tariff for the year 2020-23, and kept both the Marathi and English copies on the Authority website in October 2019.

2.2.2 The Authority having considered the provision in Section 11(d) of the Act, and with an intention to promote efficient use, encourage water conservation and to discourage wastage of water, has made applicable Increasing Block Tariff system to domestic and industrial sector i.e. assessment at higher rates for water use exceeding the norm based permissible water use.

2.2.3 The authority as per the order dated 11 January, 2018, water charges have been fixed for the control period from 2017 to 2020. Due to delay in receipt of basic data and tariff proposal from the government due to some administrative issues at the end of this control period and also due to adverse effects of pandemic disease of COVID -19, the Authority has first extended the tariff vide its Order No. MWRRA/2020/BWT(2020-23)/Extension/324 Dt. 02 July, 2020 (up to 31 December, 2020) and Second Extension vide its Order No. MWRRA/2020/BWT(20-23)/Extension/10 Dt. 05 January, 2021 (up to 30 June, 2021). This extension was given with the condition that the tariff proposal should be submitted to the authority with basic data and after fixing the revised bulk water tariff by the Authority, these rates will be applicable with retrospective effect from 01 July, 2020.

2.3 Clearance of Water Resources Projects

2.3.1. Under Section 11(f) of the MWRRA Act, the Authority is to review and clear water resources projects proposed by RBAs after ensuring that a proposal is in conformity with the Integrated State Water Plan (ISWP) and also with regard to the economic, hydrologic and environmental viability and where relevant, on the State's obligations under Tribunals, Agreements, or Decrees involving inter - state Entitlements.

2.3.2. During the year 2020-21, following Projects were accorded clearance under Section 11 (f) of the Act for Administrative Approval & where there is change in scope Revised Administrative approval to the proposal received from WRD.

Sr. No	Name of Project	Taluka	District
1	Nadhwade Minor Irrigation Project	Vaibhavwadi	Sindhudurg
2	Pachpahur Minor Irrigation Project	Zarizamni	Yawatmal
3	Purna (Medium) Project	Chandur Bazar	Amravati
4	Wakurde (Major) Lift Irrigation Scheme	Shirala	Sangli
5	Haldi Purani Lift Irrigation Scheme	Chamorshi	Gadchiroli
6	Bid Chichghat Lift Irrigation Scheme	Parshivni	Nagpur
7	Sihora Lift Irrigation Scheme	Kamptee	Nagpur
8	Mathani Lift Irrigation Scheme	Mauda	Nagpur
9	Babdeo Lift Irrigation Scheme	Mauda	Nagpur
10	Kharbadi Kolhapur Type (KT) Weir	Narkhed	Nagpur
11	Chandas Wathoda Large Minor Irrigation Project	Warud	Amravati

2.4 Liquidation of Irrigation Backlog

2.4.1 The district-wise backlog in the State's Irrigation Sector (physical & financial) prevailing as on 1 April, 1994 was assessed in terms of physical (irrigation potential creation) and financial (corresponding financial requirement) backlog by the Indicators & Backlog Committee. The financial backlog as on 1 April, 1994 was Rs. 7418 crore which was reconciled in the year 2000 to Rs. 6618.37 crore. The directives issued by the Hon'ble Governor since 2001 have resulted in liquidation of the financial backlog in all the districts of the State by March - 2011. It was expected that the physical backlog in all the districts would also be removed pari-passu with the removal of the financial backlog. However, due to inflation, time and cost overruns, the achievement in liquidation of the physical backlog does not commensurate with the expectation.

2.4.2 The requisite information to assess the progress in liquidation of backlog viz. irrigation potential created up to June-2020, cost per hectare to be considered for computing financial requirement for creation of balance irrigation potential, expenditure during the fiscal year 2019-20 on irrigation andthe actual release of funds made under various heads, as received from WRD, Mantralaya, Mumbai's letter No. पीएलएन –२०२१/प्रक्र–१३८ / निवसं–१ dated 8 December, 2021 and बीजीएम - १०२१/प्र. क्र ८८ /अर्थ–२ दि. १३ सप्टेंबर, २०२१ are shown as Annexure 2(1), 2(3), 3(1) and 3(2).

2.4.3 During the year 2020-21 (up to June 2020), an irrigation backlog of 3.28 (148.57- 145.29) thousand hectare in SRE was removed from three irrigation backlog districts of the State viz. Buldhana, Akola (including Washim) and Amravati. Thus, a physical backlog of 145.29 thousand hectare in SRE is still remaining from these three districts of Amravati Division

[Annexure 2(1)] as on June 2020. As ofJune 2019, there was an irrigation backlog of 148.57 thousand hectare (SRE) in these three districts [Annexure 2 (2)].

2.4.4 Out of the 102 projects identified for backlog removal, 55 projects are completed and out of 47 on-going projects, gorge filling has been done on 24 projects, by the end of June, 2020.

2.4.5 As per the directives of the Hon'ble Governor, the MWRRA since 2008-09 is monitoring the backlog removal on a quarterly basis by evaluating the progress of on-going projects in Amravati Division and submitting reports to the Hon'ble Governor. Periodical review is taken by Hon'ble Governor's Office. The Authority attended the meetings held at the Hon. Governor's Office time to time. The main objective of this exercise is to monitor the removal of physical backlog.

2.4.6. The year-wise balance backlog in the Amravati Division is shown in Following Graph;

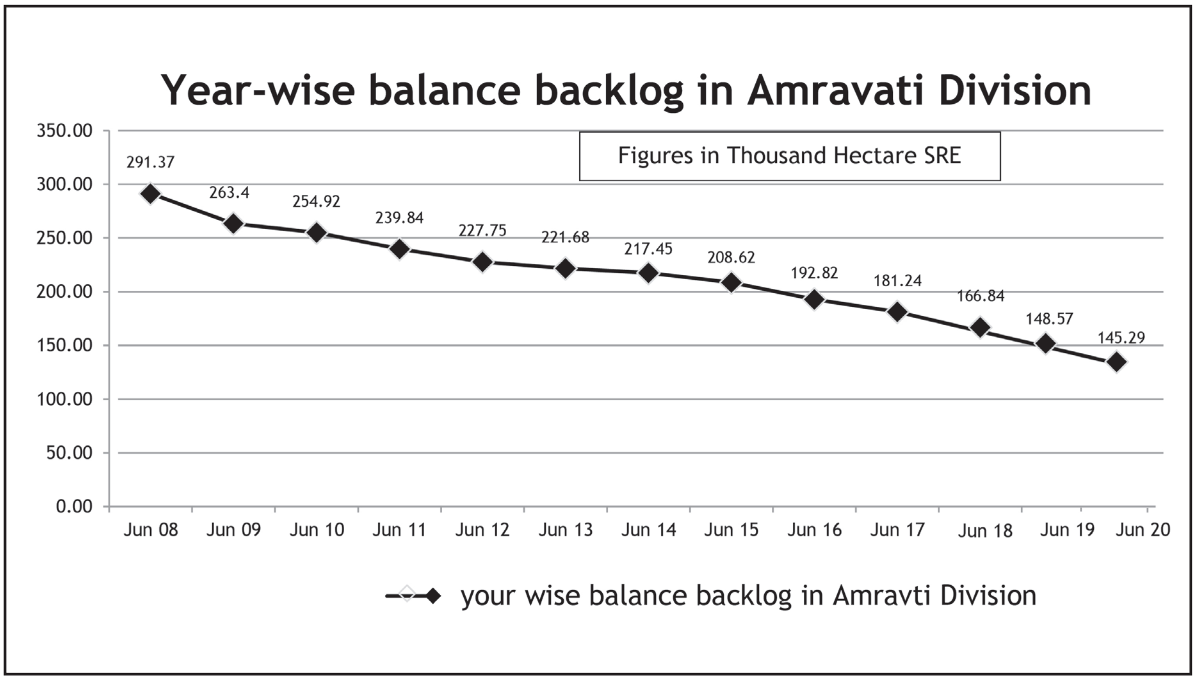

Figure 1: The balance backlog in the Amravati Division

On an average during the last Seven years the pace of physical backlog removal is in average 10309[(217.45 – 145.29)*1000/7 =10308.57] ha (SRE) per year. If the balance physical backlog is planned to be removed upcoming 5 years, the pace of creation of potential needs to be enhanced to about in average 29058 (145.29 x 1000/5 = 29058) ha SRE per year.

2.4.7. As per the Section 20(1)(b) of the MWRRA Act, "*Such annual report shall include an Annexure containing irrigation backlog of each district based on the State Average Rabi equivalent irrigation potential District-wise sown area, standard Rabi equivalent irrigation potential from State sector and local sector schemes, percentage of irrigation potential to the sown area, percentage less than the State average, backlog in hectare for the latest year for*

which the data is available, and every year thereafter, physical backlog worked out on the basis of State average and financial backlog based on the latest schedule of rates."

"In pursuance of the above, the Authority has compiled districtwise backlog statistics (physical and financial) on the basis of State average of potential created on SRE basis to net sown area of 65.59% as on June 2020 [see Annexure 2(3)]. **[However, as per Hon'ble Governor's Directives, presently the backlog based on State average of 1994. i.e. 35.11% is being liquidated and not that based on State average of the latest year (June 2020) i.e. 65.59%.]**

2.4.8 Further as per the Section 20 (1) (c) of the MWRRA Act, *"Such report shall also include Annexure showing District-wise and Region-wise yearly expenditure incurred on the Irrigation Sector and cumulative figures up to the latest year for which data is available and every year thereafter."* The information containing district-wise expenditure incurred up to March 2020 in irrigation sector is given in Annexure 3(1). Also, the funds released under various heads to Regions & Irrigation Development Corporations are given in Annexure 3(2). The Region-wise expenditure incurred in 2019-20 up to March 2020 in the Irrigation Sector is shown in Figure 2.

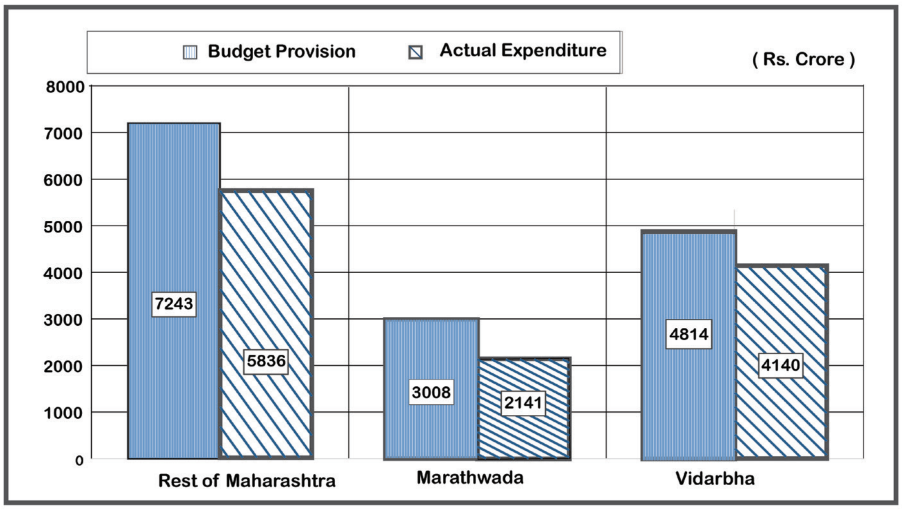

Figure 2: **Region wise budget provision and actual expanditure in 2019-20**

Budget available includes previous unspent balance with the Irrigation Corporation plus outlay sanctioned during the year 2019-20.

2.5 Groundwater Regulation

2.5.1 As per Section 17 of the MGW Act 2009, the State Government has constituted the District Authorities in all districts of the State barring two districts viz. Mumbai and Mumbai Suburban.

2.5.2 As per the MWRRA (Amendment) Act 2016, the post of the Member (Groundwater) has been created for implementation of the various functions of the Act

Chapter 3

LEGAL MATTERS

3.1 MWRRA is a quasi-judicial body. The Authority is having adjudicatory functions in its original as well as appellate jurisdictions. The Petitions arising out of Authority's power under Section 11, 12 and 14 are under its original adjudicatory powers to issue certain Orders and the directions. As per the Section 22(1) of MWRRA Act, 2005 the Government has appointed Primary Dispute Resolution Officers (PDRO) vide WRD's GR dated 25 August, 2009 for resolving disputes with regards to the issuance or delivery of water Entitlements. Section 22(3) of the Act authorizes the Authority to act as an 'Appellate Body' in case the aggrieved parties approach against the PDRO's decision. In view of the responsibility pertaining to dispute resolution, the High Court also directs the petitioners, plaintiffs to approach the Authority for the redresses of their grievances.

3.2 During the year 2020-21, 7 petitions/applications were received before MWRRA as follows. Two petitions were finally disposed up to March 31, 2021. The abstract of applications pending at the beginning of the year, applications received during the year and applications disposed during the year is under

Application pending as on 1st April, 2020	Application received during 2020-21	Applications disposed/ returned during 2020-21	Applications pending as on 31st March, 2021
19	7	2	24

1. A Petition filed by Shri. Shankar S/o Anand Nagre and Shri. Shamsundar S/o Uttamrao Naik for the review of Mendhigiri Godavari Study Group Report for equitable distribution of water in Upper Godavari Sub-Basin (Case No. 4/2017) - Pending;
2. An Appeal by Subhash Bhagvanrao Ghotkar against the Order passed by District Authority and SDO, Morshi in the matter of permission for new well in overexploited area of Mouze Ahmedpur and Mouze Kopara Taluka Morshi Dist. Amravati (Case No. 7/2017) - Disposed;
3. A Petition by Shri. Shankar S/o Anand Nagre, Shri. Satish S/o Govidrao Joshi In the matter of equitable water in Marathwada Region from Krishna Basin (Case No. 4/2018)-Pending;
4. A Petition by Shri. Shankar S/o Anand Nagre, Shri. Satish S/o Govidrao Joshi In the matter of not transferring water for Non-Irrigation reason from Gangapur and Dharna Complex to NM Express canal. (Case No. 5/2018)-Pending;
5. An Appeal filed by Pune Municipal Corporation, Pune in the matter of judgment and order of the Primary Dispute Resolution Officer dated 23 October, 2017 (Case No. 14/2018) – Pending;
6. A Petition by Prakash Motirao Wasmate, Shamrao Yadoji Tekale, Limgaram Digambar Kawale, Shriram Parasram Jagdambe, Rajendra Digambar Khating, Shankarrao Baburao

Kalyankar & Dattarao Punjaji Chandravanshi (Sukalkar) In the matter WRD's Impugned Order dated 18 May, 2018 about replanning of water allocation of Upper Penganga Project and not taking new project in Upper Penganga Project's Catchment (Case No. 21/2018) - Pending;

7. A Petition by Hindustan Coca- Cola Beverages Pvt. Ltd In the matter appeal against the impugned Order of SE, PIC, Pune dated 29 November, 2018 (Case No. 22/2018) - Pending;

8. A Petition by Late Rajabhau Tugar Sahakari Upsa Jalsichin Sanstha Mryadit Shinde, Nashik through its Chairman Shri. Sanjay Pundalik Tugar In the matter to stay the effect, operation and implementation of the order dated October 23 October, 2018 issued by the Godavari Marathwada Irrigation Development Corporation, Aurangabad (Case No. 23/2018) - Pending;

9. A Petition by Shri. Madhav Ramrao Kadam & Mirza Akhararulla Beg Sadulla In the matter WRD's Impugned Order dated 18 May, 2018 about re- planning Of water allocation of Upper Penganga Project and not taking new project In Upper Penganga Project's Catchment (Case No. 01/2019) - Pending;

10. A Petition by Bhagwan Ganpatrao Tidke, Umashankar Narayan Mane, Udhavrao Gangadhar Pawar, Vitthal Shamrao Mane & Ashok Uttamrao Shirfule In the matter WRD's Impugned Order dated 18 May, 2018 about replanning Of water allocation of Upper Penganga Project and not taking new project In Upper Penganga Project's Catchment (Case No. 02/2019) - Pending;

11. An Appeal by Solapur Municipal Corporation, Solapur against the Primary Dispute Resolution Officer 7 March, 2018 regarding charges of the quantity of water billed as well as penal charges (Case No. 03/2019) - Pending;

12. An Appeal filed by Khed Economic Infrastructure Private Ltd against the order of PDRO dated 25 April, 2019 (Case No. 09/2019) - Disposed;

13. An Appeal filed by Dattakrupa Water Users Association, Nirnimgaon and others against the SE, PIC, Pune's Letter dated 26 June, 2019 pursuant to the PDRO's Order dated June 18, 2018 (Case No. 10/2019) - Pending;

14. A Petition filed by Pernod Ricard India Pvt. Ltd for revision of water bill as per bifurcation of process water and as raw material (Case No. 12/2019) - Pending;

15. A Petition filed by Ardhapur Municipal Council, Ardhapur In the matter WRD's Impugned Order dated 18 May, 2018 about replanning of water allocation of Upper Painganga Project and not taking new project in Upper Painganga Project's Catchment (Case No. 13/2019) - Pending;

16. A Petition filed by Rajendra Bhagwatrao Ghumare In the matter of inter-basin diversion of water from Bhavali Dam by G.R. dated 23 March, 2018 & 29 March, 2017 issued by State Government contrary to MWRRA Act (Case No. 14/2019) - Pending;

17. A Petition filed by Rajendra Bhagwatrao Ghumare In the matter of GR dated 12 September, 2018 issued by State Government contrary to MWRRA Act & in the matter of the fraud played by the Mendhigiri Committee deliberately incorrect data

of Jayakwadi Dam at the time of passing order dated 19 September, 2014 (Case No. 15/2019) - Pending;

18. A Petition filed by Harishchandra Sahakari Pani Purwatha Sansthache Sahakari Fedration & Others In the matter of GR dated 12 September, 2018 issued by State Government contrary to MWRRA Act & in the matter of the fraud played by the Mendhigiri Committee deliberately incorrect data of Jayakwadi Dam at the time of passing order dated 19, September 2014 (Case No. 16/2019) - Pending;

19. A Petition filed by Rajendra Bhagwatrao Ghumare In the matter of Marathwada Water Grid sought to be established by State Government contrary to MWRRA Act (Case No. 17/2019) - Pending;

20. An Appeal filed by Pramod Vasantrao Gomkale, R/o Simbhora Road, Morshi, Taluka Morshi, District Amravati under Section 56(2) of MGW Act 2009 against Order of Sub-Divisional Officer Morshi, District Amravati dated 03 June, 2020 (Case No. 01/2020) - Pending;

21. A Petition filed by Dilip Vithal Kasar & two others in the matter of permission dated 26 November, 2018 & Corrigendum dated 07 February 2019 by GMIDC, Aurangabad and in the matter of fraud played by the Shirdi Sansthan, Shirdi Nagarpanchayat & Kopargaon Municipal Council (Case No. 02/2020) - Pending;

22. A Suo-Moto Petition of Mr. Pravin Mahajan's letter dated October 12, 2020 regarding an issue of weakening of Ambazari Lake walls (Case No. 03/2020) - Pending;

23. A Petition filed by Chief Engineer, Nashik Thermal Power Station, Eklahare in the matter of review & removing difficulties arising out of Hon'ble Authority's Order No. 03/2020 in Case No. 11 of 2019 (Case No. 04/2020) - Pending;

24. A Petition filed by Municipal Corporation of Greater Mumbai in the matter of MWRRA Order No. 01/2018 dated 11January, 2018 & in the matter of Order dated 16 August, 2018 passed by Executive Engineer, Bhatsa Dam Division, Bhatsanagar levying water charges at 2 times of normal rate to Petitioner Municipal Corporation of Greater Mumbai w.e.f. March 2018. (Case No. 05/2020) - Pending;

25. A Petition filed by Chief Engineer, Maharashtra State Power Generation Company ltd. Bhusawal Thermal Power Station Deepnagar, Dist- Jalgaon in the matter of resolving disputes with WRD related to penal rates, water metering charges and delay charges. (Case No. 01/2021) - Pending;

26. A Petition filed by Shri. Nandkumar Dagdu Mane (Patil), Chairman, Chandragiri Kalva Pani Vapar Sahakari Seva Sanstha Ltd., & 2 others Rahimatpur, Dist: Satara in the matter of not implementing Authority's directions in Order No. 03/2019 dated 09April,2019 in Case No. 06/2018 and taking action under Section 26 of MWRRA Act (Case No. 02/2021) - Pending;

Hearings were conducted and daily proceedings (Rojnama) were issued.

Chapter 4

COMMUNICATION AND OUTREACH

4.1 Documents Brought out

Authority has been bringing out technical manuals/approach papers/ regulations on the related topics from time to time. These documents are prepared through consultations with a wide range of stakeholders and in a manner as transparent as possible. The Authority so far has brought out the following documents:

(i) Technical Manual for Fixing, Regulating and Enforcing the Entitlements in Irrigation Projects -January 2007

(ii) Technical Manual for Preparation of State Water Plan for a Basin – April 2007

(iii) Guidelines on Powers & Functions of Regulators & Responsibility of Water Resources Department Officials – October 2007

(iv) Bulk Water Tariff Order (2010 – 13) - May 2011

(v) Report on Public Consultation Process for Determination of Criteria for Bulk Water Tariff Order (2010 – 13) - August 2011

(vi) Conduct of Business Regulations with Fees and Charges, 2010 (English and Marathi) - 2013

(vii) Tariff (Criteria & Orders) with Fees and Charges Regulation 2010 (English and Marathi) - 2013

(viii) Final Criteria for Distribution of Entitlements by River Basin Agencies for Domestic & Industrial Uses (English) - November 2012

(ix) Policy for Project Clearance under Section 11(f) of MWRRA Act, 2005 - April 2015

(x) Technical Manual for Fixing, Regulating and Enforcing the Entitlements in Irrigation Projects : May - 2015

(xi) Model Proforma for WUA's Annual Report - July 2015

(xii) Approach Paper: Status of Groundwater in Pune District (Marathi / English) - January 2016.

(xiii) Policy for clearance under Section 11(f) of MWRRA Act, 2005 to Water Resources Projects under change of scope –12 September, 2017

(xiv) Criteria for distribution of surface water entitlement by River Basin Agencies for domestic and Industrial uses – 22 September, 2017

(xv) Bulk Water Tariff Order (2018-2020) – 11 January, 2018

(xvi) Annual Reports (2006-07, 2007-08, 2008-09, 2009-10, 2010-11, 2011-12, 2012-13, 2013-14, 2014-15, 2015-16, 2016-17 and 2017-18).

4.2 Website

The website of the Authority (www.mwrra.org) was launched on 14 October, 2008. It has five major sections viz. Dispute Resolution, Project Clearance, Entitlement Database, Dissemination of Water Data and Bulk Water Supply Audit Report besides other useful information (Figure 3). All the Orders, notifications and documents brought out by the Authority have been posted on its website and are freely available for downloading. Before revamping the website, process of displaying the content of the website in bilingual languages and the process of changing the domain name from www.mwrra.org to www.mwrra.maharashtra.gov.in is under construction. So as to fulfil this task, Security Audit of existing website was successfully done by the Government Empanelled Agency.

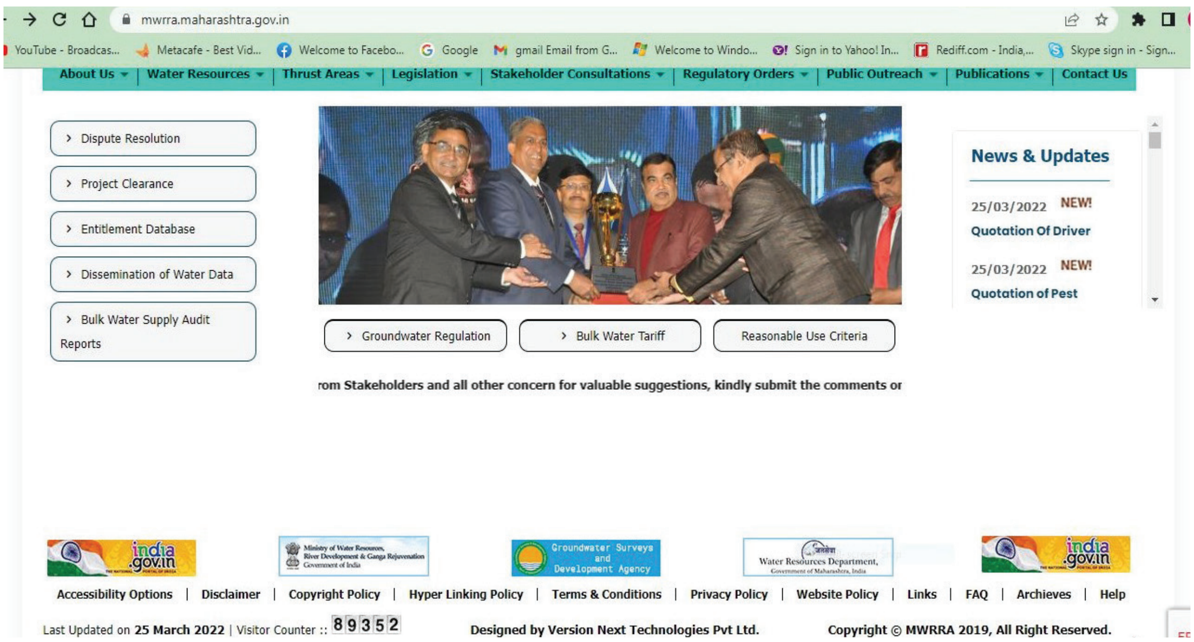

Figure 3:- A screenshot of MWRRA Website Homepage

4.3 Library

The Authority has a modest collection of water related technical books, journals, magazines and periodicals. The process of acquiring new technical books and journals for the library was continued this year also. During the year 2020-21, 3 new books were procured/received as donation/complementary by others taking the tally of books to 511 books. Currently the Authority is subscribing to 3 journals/magazines for the library.

4.4 Implementation of Right to Information Act

4.4.1 The Right to Information Act, 2005 imposes the obligation on every public authority to provide information to the person seeking it. The Act exemplifies strict and statutory provisions for the implementation in the informative aspect of democratic form of governance.

4.4.2 The Authority vide its office order No. मजनिप्रा/आस्था/मा.अ./2021/307 dated 5th July, 2021 has appointed the Public Information Officers (PIO) and the Appellate Officer for replying to queries received under RTI Act pertaining to following matters.

(i) Assistant Director (Tariff) :- PIO for Tariff, Groundwater and Judicial matters.

(ii) Assistant Director (Planning) :- PIO for technical matters.

(iii) Administrative Officer :- PIO for establishment & Non-technical matters,

(iv) Deputy Director (Planning) :- The Appellate Officer in all types of cases.

4.4.3 Authority received twenty two applications for seeking information under the Act and all are compiled forthwith. Similarly, 4 Appeals also disposed of against information received from Public Information Officer. Following table gives detailed status of Implementation of RTI Act from each section of MWRRA..

Sr. No.	Section of MWRRA	Applications received	Applications Disposed	Appeals received	Appeals disposed
1	Establishment	5	5	0	0
2	Surface Water & Ground Water	17	17	4	4
Total		22	22	4	4

6.5 Media and Social Networking Support:

Shri. Vinodkumar Tiwari, Member (Law) has been entrusted with the responsibility of discharging the role as Spokesperson for and on behalf of the Authority in order to provide information for media and social networking so as to keep the public at large informed and aware about the activities, regulatory orders, adjudicatory decisions and other steps taken by the Authority as per the provisions in the Act.

Chapter 5
ACCOUNTS AND AUDIT

5.1 As per Section 19 (4) of the MWRRA Act, 2005, the accounts of the Authority as certified by the Accountant General or any other person appointed by him on his behalf;together with the audit report is forwarded annually to the State Government. The State Government causes the audit report to be laid before the State Legislature within a period of six months from the date of its receipt.

5.2 The Audit Report for the FY 2016-17 was laid before the State Legislature on dated 5 April, 2018. The accounts of the Authority for 2020-21 have been audited by the Chartered Accountant and are submitted for approval before the Authority.

5.3 As per Section 17 of the MWRRA Act, 2005, the State Government is required to provide grants and advances to the Authority to enable it to perform its assigned duties. The Authority prepares budget for each financial year showing estimated receipts & expenditure and forwarding it to the State Government. The budget estimates, revised estimate, actual expenditure for 2020-21, and budget estimate for 2021-22 are shown below:

(in Rs. lakhs)

Year	Budget Estimate 2020-21	Revised Estimate 2020-21	Actual Expenditure 2020-21	Budget Estimate 2021-22
Plan (Under Head of Account 2701 B 073)	1331.99	605.13	398.97	824.16
Non-plan	0.00	0.00	0.00	0.00
Total	**1331.99**	**605.13**	**398.97**	**824.16**

Annexure 1

(Ref: Para 2.1.2)

REGION-WISE DISTRIBUTION OF PROJECTS UNDER 'ENTITLEMENT PROGRAMME'

(Figures in brackets refer to the number of WUAs under Entitlement Programme)

(I) Konkan Region

Sr. No.	Category of project	Nos.	Name of the project
1	Major	1	Kal-Amba (24)
2	Medium	0	-
3	Minor	26	Raitale (1); Deocope (1); Awasare (1); Bhilawale (1); Dongaste (1); Jamburde (1); Kharade (1); Kondgaon (1); Shrigaon (1); Thakurwadi (1); Unhere (1); Usgaon (1); Usran (1); Velholi (1); Varandha (1); Shirwali (1); Kalwande (1); Vhel (1); Tithwali (1); Shirgaon (1); Nileli (1); Oras (1); Harkul (1); Shirwal (1); Madkhol (1); Amboli (1).

(II) Nashik Region

Sr. No.	Category of project	Nos.	Name of the project
1	Major	4	Mula (303); Ozarkhed (1); Palkhed (1); Hatnur (56).
2	Medium	3	Ghatsilpargaon (6); Waghad (24); Panzara (15).
3	Minor	24	Bhalwani (1); Tikhol (1); Mohri (1); Ekalhare (1); Ramshej (1); Amboli (1); KhadakOzar (2); Chougaon (1); Kothare (1); Nimgul (1); Mitgaon (1); Hatgaon (1); Shewaga (2); Badrakha (1); Galan (1); Kankaraj (1); Velhale (1); Khaparkheda (1); Kondawal (1); Budaki (1); Ambebara (1); Dudhakheda (1); Khadkuna (1); Khekada (1).

(III) Pune Region

Sr. No.	Category of project	Nos.	Name of the project
1	Major	5	Kukadi (117); Ghod(54); Neera L B C (58); Neera RBC (68); Khadakwasla (25).
2	Medium	2	Krishna Canal (5); Mangi (8).
3	Minor	42	Diwale (1); Pilanwadi (1); Kankatrewadi (1); Satewadi (1); Shiraswadi (1); Hiware (1); Nandwal (1); Dhakani (1); Banganga (3); Tambave (2); Shirsuphal (1); Wafgaon (1); AlegaonPaga (1); Pimpoli (1); Walen (1); Mahur (1); Hingangaon (1); Mayani (1); Pingali (3); Shendhri (1); Manapadale (1); Benikre (1); Atpadi (2); Dighanchi (1); Siddhanath (1); Dudhebhavi (1); Kuchi (1); Lingnur (1); Anjani (1); Shegaon (1); Kadegaon (1); Kandalgaon (1); Karanjivane (1); Hanjagi (1); Shirvalwadi (2); Chare (1); Kalambwadi (1); Mamdapur (1); Pathari (2); Walwad (1); Padvalkarwadi (2); Chincholi (2); Hotagi (2); Rampur (1).

(IV) Marathwada Region

Sr. No.	Category of project	Nos.	Name of the project
1	Major	1	Lower Manar Project (11).
2	Medium	2	Sukhana (8); Gharni (2).
3	Minor	47	Aundha(1); Kakaddhaba(1); Suregaon(1); Wadad(1); Bothi(1); Mulzara(1); Nichpur(1); Sugaon(1); Akharga(1); Karala(1); Kedarnath(1); Pimprala(1); Parola(1); Kalamnuri(1); Walki(1); Marsul(1); Purjal(1); Keli(1); Ghoddhari(1); Sawana(1); Pardeshwadi(1); Ranjangaon(1); Banoti(1); Bharaj(1); Konad(1); Pimparkheda(1); Charthana(1); Ambegaon(1); Devgaon(1); Kelgaon(1); Mandvi(1); Nakhatwadi(1); Paratwadi(1); Tandulwadi(1); Wadali(1); Belgaon(1); Kambali(1); Golangri(1); Bhutekarwadi(1); Gotala(1); Nagthana(1); Neoli(1); Kasarbalkunda(1); Bagalwadi(1); Harani(12); Yamai(2); Tintraj (1).

(V) Amravati Region

Sr. No.	Category of project	Nos.	Name of the project
1	Major	1	Upper Pus (30).
2	Medium	2	Katepurna (32); Koradi (13).
3	Minor	42	Isapur (1); Kanadi (1); Mozari (1); PimpalgaonHande (1); Dastapur (1); Nanduri (1); Khatijapur (2); Saraswati (1); Zari (1); Telhara (1); Andhera (1); Dhamangaon Deshmukh (1); PimpalgaonNath (1); Ghoti (1); Anji (1); Eklara (1); Khadakdoh (1); Karanji (1); Dudhana (1); Nignoor (1); Pimpalshenda (1); Tuljapur (1); Dharur (1); Vyaghra (8); Garkhed (1); Titwi (1); Sirputi (1); Koyali (1); Sonkhas (1); Hiwara-lahe (1); Singdoh (1); Asola-Ingole (1); Shekdari (9); Malkhed (6); Satnoor (2); Salai (1); Kolhi (1); Motsawanga (1); Manjara (3); Wai (3); Adol (2); Vidrupa (3).

(VI) Nagpur Region

Sr. No.	Category of project	Nos.	Name of the project
1	Major	3	Lower Wunna (1); Pench (152); Itiadoh (55).
2	Medium	4	Chulband (2); Rengepar (4); Kanholinala (6); Kolar (1).
3	Minor	44	Urkudapar (2); Suwarndhara (1); Zilpa (1); Botezari (1); Khapri (1); Satighat (1); Ukarvahi (1); Aktitola (1); Gumdoh (1); Hari (2); Kawlewada (1); Khurshipar (1); Kotha (1); Khumari (1); Nagthana (B) (1); Pipariya (1); Salegaon (1); Wahi (1); Pangadi (2); Badbadya (1); Dodmazari (1); Saleburdi (1); Amgaon (1); Ambazari (1); AnjiBhorkhedi (1); Kawadi (1); Savangi (1); Umari (1); Ashti (1); Kannamwargram (1); Dongargaon (W) (1); Ankhoda (1); BadadhaTukumba (1); Dhanora (1); Dongargaon (C) (1); Itoli (1); Janla (1); Kusarla (1); Legam (1); Mudza (1); Rajgatta (1); Rudrapur (1); Sondo (1); Yelguer (1).

Annexure 2(1)

(Ref: Para 2.4.3)

DISTRICT-WISE BACKLOG OF POTENTIAL CREATED AS ON 30 JUNE, 2020 COMPARED TO STATE AVERAGE OF 35.11% AS ON 1 APRIL, 1994

(Area in '000' ha)

Sr.	District	Net sown area	Potential created up to June 2020 in SRE			Percentage of created Potential w.r.t. col 3	Irrigation Backlog in SRE
			S.S.	L.S.	Total		
1	2	3	4	5	6(4+5)	7	8
1	Mumbai	-	-	-	-	-	–
2	Thane/Palghar	289.80	174.911	24.604	199.515	68.85	NIL
3	Raigad	188.60	88.892	13.747	102.639	54.42	NIL
4	Ratnagiri	247.00	101.308	12.024	113.332	45.88	NIL
5	Sindhudurg	153.00	68.024	18.007	86.031	56.23	NIL
	Konkan Division	878.40	433.134	68.382	501.516	57.09	0.00
6	Nashik	896.80	395.009	119.979	514.988	57.43	NIL
7	Dhule/ Nandurbar	732.90	283.330	117.588	400.918	54.70	NIL
8	Jalgaon	852.30	469.872	70.355	540.227	63.38	NIL
9	Ahmednagar	1175.90	655.812	137.167	792.979	67.44	NIL
	Nashik Division	3657.90	1804.023	445.089	2249.112	61.49	0.00
10	Pune	981.50	749.273	104.693	853.966	87.01	NIL
11	Satara	584.60	465.170	93.673	558.843	95.59	NIL
12	Sangli	592.80	773.831	59.550	833.381	140.58	NIL
13	Solapur	1085.80	872.944	102.044	974.988	89.79	NIL
14	Kolhapur	418.30	639.318	18.682	657.999	157.30	NIL
	Pune Division	3663.00	3500.536	378.642	3879.177	105.90	NIL
	Rest of Maharashtra	8199.30	5737.694	892.133	6629.806	80.86	0.00
15	Aurangabad	702.00	236.073	125.844	361.917	51.56	NIL
16	Jalna	609.20	170.705	83.382	254.087	41.71	NIL
17	Parbhani/ Hingoli	849.90	504.056	29.042	533.098	62.72	NIL
18	Beed	828.60	332.342	128.902	461.244	55.67	NIL
19	Nanded	728.30	387.300	37.194	424.494	58.29	NIL
20	Osmanabad	536.10	228.237	74.493	302.730	56.47	NIL
21	Latur	501.80	192.238	62.124	254.362	50.69	NIL
	Marathwada Division	4755.90	2050.952	540.981	2591.933	54.50	0.00

Sr.	District	Net sown area	Potential created up to June 2020 in SRE			Percentage of created Potential w.r.t. col 3	Irrigation Backlog in SRE
			S.S.	L.S.	Total		
1	2	3	4	5	6(4+5)	7	8
22	Buldhana	701.50	170.306	38.606	208.912	29.78	37.37
23	Akola/Washim	827.10	204.613	34.948	239.561	28.96	50.82
24	Amravati	751.10	174.926	31.663	206.589	27.50	57.11
25	Yavatmal	857.90	308.049	33.223	341.272	39.78	NIL
	Amravati Division	3137.60	857.895	138.440	996.335	31.75	145.29
26	Wardha	381.00	184.377	16.668	201.045	52.77	NIL
27	Nagpur	554.00	258.479	61.193	319.672	57.70	NIL
28	Bhandara/ Gondia	371.30	441.746	135.020	576.766	155.34	NIL
29	Chandrapur	474.40	326.666	89.197	415.863	87.66	NIL
30	Gadchiroli	188.50	63.701	52.273	115.974	61.52	NIL
	Nagpur Division	1969.20	1274.969	354.351	1629.320	82.74	NIL
	Vidarbha	5106.80	2132.864	492.791	2625.655	51.41	145.29
	Maharashtra	18062.00	9921.509	1925.885	11847.394	65.59	145.29

Irrigation Backlog (col. 8) = (35.11 - col. 7) x net sown area / 100

Above information received from WRD, Mumbai vide letter no.पीएलएन – २०२१/प्रक्र – १३८/ निवसं – १ dated 8 December, 2021

■

Annexure 2(2)

(Ref: Para 2.4.3)

DISTRICT-WISE BACKLOG OF POTENTIAL CREATED AS ON 30 JUNE, 2019 COMPARED TO STATE AVERAGE OF 35.11% AS ON 1 APRIL, 1994

(Area in '000' ha)

Sr.	District	Net sown area	Potential created up to June 2019 in SRE			Percentage of created Potential w.r.t. col 3	Irrigation Backlog in SRE
			S.S.	L.S.	Total		
1	2	3	4	5	6 (4+5)	7	8
1	Mumbai						
2	Thane/ Palghar	289.80	175.303	24.316	199.619	68.88	NIL
3	Raigad	188.60	89.453	13.747	103.200	54.72	NIL
4	Ratnagiri	247.00	89.822	11.955	101.777	41.21	NIL
5	Sindhudurg	153.00	66.532	17.770	84.302	55.10	NIL
	Kokan Division	878.40	421.109	67.789	488.898	55.66	0.00
6	Nashik	896.80	394.540	117.923	512.464	57.14	NIL
7	Dhule/ Nandurbar	732.90	281.924	115.730	397.654	54.26	NIL
8	Jalgaon	852.30	468.143	65.072	533.214	62.56	NIL
9	Ahmednagar	1175.90	655.495	135.298	790.793	67.25	NIL
	Nashik Division	3657.90	1800.102	434.022	2234.124	61.08	0.00
10	Pune	981.50	746.204	100.747	846.950	86.29	NIL
11	Satara	584.60	452.821	93.255	546.076	93.41	NIL
12	Sangli	592.80	660.195	58.366	718.562	121.21	NIL
13	Solapur	1085.80	850.885	100.545	951.430	87.62	NIL
14	Kolhapur	418.30	639.318	18.424	657.741	157.24	NIL
	Pune Division	3663.00	3349.422	371.337	3720.759	101.58	0.00
	Rest of Maharashtra	8199.30	5570.633	873.148	6443.782	78.59	0.00
15	Aurangabad	702.00	235.894	124.509	360.403	51.34	NIL
16	Jalna	609.20	170.705	80.871	251.576	41.30	NIL
17	Parbhani/ Hingoli	849.90	497.446	28.479	525.925	61.88	NIL
18	Beed	828.60	332.342	125.812	458.154	55.29	NIL
19	Nanded	728.30	377.308	36.812	414.120	56.86	NIL
20	Osmanabad	536.10	224.786	74.307	299.093	55.79	NIL
21	Latur	501.80	190.069	61.842	251.911	50.20	NIL
	Marathwada Division	4755.90	2028.550	532.632	2561.182	53.85	0.00
22	Buldhana	701.50	170.306	38.606	208.913	29.78	37.37
23	Akola/Washim	827.10	204.456	34.443	238.898	28.88	51.48
24	Amravati	751.10	173.147	30.826	203.973	27.16	59.72
25	Yavatmal	857.90	306.310	33.014	339.323	39.55	NIL

Sr.	District	Net sown area	Potential created up to June 2019 in SRE			Percentage of created Potential w.r.t. col 3	Irrigation Backlog in SRE
			S.S.	L.S.	Total		
1	2	3	4	5	6 (4+5)	7	8
	Amravati Division	3137.60	854.219	136.889	991.108	31.59	148.57
26	Wardha	381.00	180.080	16.221	196.301	51.52	NIL
27	Nagpur	554.00	255.636	52.296	307.932	55.58	NIL
28	Bhandara/ Gondia	371.30	428.456	134.451	562.907	151.60	NIL
29	Chandrapur	474.40	292.531	87.130	379.661	80.03	NIL
30	Gadchiroli	188.50	62.254	50.510	112.764	59.82	NIL
	Nagpur Division	1969.20	1218.957	340.608	1559.565	79.20	0.00
	Vidarbha	5106.80	2073.176	477.497	2550.673	49.95	148.57
	Maharashtra	18062.00	9672.359	1883.278	11555.637	63.98	148.57

Irrigation Backlog (col. 8) = (35.11 - col. 7) x net sown area / 100

Above information received from WRD, Mumbai vide letter no.पीएलएन – २०२१/प्रक्र – १३८/ निवसं – १ dated 8 December, 2021

Annexure 2(3)

(Ref: Para 2.4.6)

DISTRICT-WISE BACKLOG OF POTENTIAL CREATED AS ON 30 JUNE, 2020 COMPARED TO CURRENT STATE AVERAGE OF 65.59 %

This Annexure is given in pursuant to Section 20(1)(b) of MWRRA Act. As per Hon'ble Governor's Directives, presently the backlog based on the State average of 1994 i.e. 35.11% is being liquidated and not based on the State average of the latest year (June 2020) i.e. 65.59 %

(Area in '000' ha and Amount in Rs. crore)

Sr.	District	Net sown area	Potential created in June 2020 in SRE			Percentage of created Potential w.r.t. col 3	Irrigation Backlog in SRE	Backlog Amount @ Rs.202886 per ha SRE
			S.S.	L.S.	Total			
1	2	3	4	5	6(4+5)	7	8	9
1	Mumbai		-	-	-	-	-	-
2	Mumbai Sub-urban		-	-	-	-	-	-
3	Thane	148.43	67.437	13.399	80.836	54.46	16.52	335.167
4	Palghar	141.37	107.474	11.205	118.679	83.95	NIL	-
5	Raigad	188.60	88.892	13.747	102.639	54.42	21.07	427.480
6	Ratnagiri	247.00	101.308	12.024	113.332	45.88	48.68	987.649
7	Sindhudurg	153.00	68.024	18.007	86.031	56.23	14.33	290.735
	Konkan Division	878.40	433.134	68.382	501.516	57.09	100.59	2041.033
8	Nashik	896.80	395.009	119.979	514.988	57.43	73.25	1486.139
9	Dhule	446.81	165.330	68.859	234.189	52.41	58.89	1194.795
10	Nandurbar	286.09	118.001	48.729	166.730	58.28	20.93	424.640
11	Jalgaon	852.30	469.872	70.355	540.227	63.38	18.82	381.831
12	Ahmednagar	1175.90	655.812	137.167	792.979	67.44	NIL	-
	Nashik Division	3657.90	1804.023	445.089	2249.112	61.49	171.88	3487.407
13	Pune	981.50	749.273	104.693	853.966	87.01	NIL	-
14	Satara	584.60	465.170	93.673	558.843	95.59	NIL	-
15	Sangli	592.80	773.831	59.550	833.381	140.58	NIL	-
16	Solapur	1085.80	872.944	102.044	974.988	89.79	NIL	-
17	Kolhapur	418.30	639.318	18.682	657.999	157.30	NIL	-
	Pune Division	3663.00	3500.536	378.642	3879.177	105.90	0.00	0.00
	Rest of Maharashtra	8199.30	5737.694	892.113	6629.806	80.86	272.48	5528.441
18	Aurangabad	702.00	236.073	125.844	361.917	51.56	98.54	1999.238
19	Jalana	609.20	170.705	83.382	254.087	41.71	145.50	2951.991
20	Parbhani	502.60	402.985	16.093	419.078	83.38	NIL	-
21	Hingoli	347.30	101.070	12.949	114.019	32.83	113.78	2308.436

Sr.	District	Net sown area	Potential created in June 2020 in SRE			Percentage of created Potential w.r.t. col 3	Irrigation Backlog in SRE	Backlog Amount @ Rs.202886 per ha SRE
			S.S.	L.S.	Total			
1	2	3	4	5	6(4+5)	7	8	9
22	Beed	828.60	332.342	128.902	461.244	55.67	82.26	1668.940
23	Nanded	728.30	387.300	37.194	424.494	58.29	53.22	1079.759
24	Osmanabad	536.10	228.237	74.493	302.730	56.47	48.91	992.315
25	Latur	501.80	192.238	62.124	254.362	50.69	74.78	1517.181
	Marathwada Division	4755.90	2050.952	540.981	2591.933	54.50	617.01	12518.269
26	Buldhana	701.50	170.306	38.606	208.912	29.78	251.22	5096.902
27	Akola	435.00	97.664	12.914	110.578	25.42	174.75	3545.432
28	Washim	392.10	106.950	22.034	128.984	32.90	128.21	2601.201
29	Amravati	751.10	174.926	31.663	206.589	27.50	286.08	5804.162
30	Yavatmal	857.90	308.049	33.223	341.272	39.78	221.45	4492.910
	Amravati Division	3137.60	857.895	138.440	996.335	31.75	1061.71	21540.609
31	Wardha	381.00	184.377	16.668	201.045	52.77	48.86	991.300
32	Nagpur	554.00	258.479	61.193	319.672	57.70	43.71	886.814
33	Bhandara	180.49	290.353	57.256	347.609	192.59	NIL	-
34	Gondia	190.81	151.392	77.764	229.156	120.10	NIL	-
35	Chandrapur	474.40	326.666	89.197	415.863	87.66	NIL	-
36	Gadchiroli	188.50	63.701	52.273	115.974	61.52	7.67	155.613
	Nagpur Division	1969.20	1274.969	354.351	1629.320	82.74	100.24	2033.729
	Vidarbha	5106.80	2132.864	492.791	2625.655	51.41	1161.95	23574.338
	Maharashtra State	18062.00	9921.509	1925.885	11847.394	65.59	2051.44	41621.052

Irrigation Backlog (col. 8) = (65.59 - col. 7) x net sown area / 100

Above information received from WRD, Mantralaya, Mumbai vide letter no. **पीएलएन – २०२१/प्रक्र– १३८/निवसं – १** dated 8 December, 2021

Annexure 3(1)

(Ref: Para 2.4.7)

DISTRICT-WISE EXPENDITURE INCURRED IN IRRIGATION SECTOR 2019-20

(As on March 2020)

(in Rs. Lakh)

Sr. No.	District	Expenditure incurred
I.	**MKVDC, Pune**	
	Rest of Maharashtra (RoM)	
1	Pune	14500.97
2	Satara	66652.22
3	Sangli	80932.36
4	Solapur	42098.57
5	Kolhapur	22907.85
6	Ahmednagar (Partly)	2219.57
7	Land Acquisition & Court Matters	15780.78
8	Land Acquisition & Court Matters M.I.	0.00
9	Balance Work (RoM)	0.00
10	Balance Work (RoM) M.I.	1882.57
11	RRR (RoM)	0.00
12	Bulk Provision (Survey)	134.89
13	Bulk Provision (Secretary)	0.00
14	Land Acquisition & Rehabilitation Section 18/28	5577.38
15	Flood Control	0.00
16	Bulk Provision (Forest Net Present Value)	0.00
17	Bulk Provision (Preparation of Project Shelf)	0.00
18	Pradhan Mantri Krishi Sichayee Yojana	0.00
19	Tribal Sub Scheme	177.38
20	Bulk Provision (Extension and Improvement)	0.00
21	Bulk Provision (Extension and Improvement M.I.)	0.00
22	Bulk Provision (Mechanical)	1.23
23	Payment	20339.674
	Total : Rest of Maharashtra	**273205.41**
	Marathwada	
24	Osmanabad (Partly)	0.00
25	Beed (Partly)	0.00
26	Land Acquisition & Court Matters	0.00
27	Balance Work (Marathwada)	2198.26
28	Land Acquisition & Rehabilitation under section 18/28	359.12
29	Bulk Provision (Forest Net Present Value)	0.00

Sr. No.	District	Expenditure incurred
30	Bulk Provision (Preparation of Project Shelf)	0.00
31	Other (Krishna Basin Master Plan)	0.00
32	Bulk Provision (Survey)	0.00
33	Bulk Provision (RRR)	0.00
34	Land Acquisition Major Medium 4701 J 229	12742.94
35	Bulk Provision (Extension and Improvement)	0.00
36	Payment	785.16
	Total : Marathwada	16085.48
	Total : MKVDC, Pune	289290.89
II.	GMIDC, Aurangabad	
	Marathwada	
1	Aurangabad	7295.27
2	Jalna	376.36
3	Parbhani	12444.49
4	Hingoli	1148.02
5	Nanded	27377.36
6	Latur	7415.92
7	Beed (Partly)	3796.22
8	Osmanabad (Partly)	67578.56
9	Godavari Basin Master Plan	0.00
10	Land Acquisition & Court Matters	51403.78
11	Land acquisition & Rehabilitation Bulk Provision 4701 J 499	853.54
12	Balance Work (Marathwada)	4176.30
13	Bulk Provision (Survey)	55.74
14	RRR (Marathwada)	0.00
15	Extension and Improvement	389.86
16	Tribal	0.00
17	Sahastrakund Hydropower Project	157.27
18	Principal Secretary lump sum provision	0.00
19	Payment Marathwada	15883.04
	Total : Marathwada	200351.73
	Rest of Maharashtra	
20	Ahmednagar (Partly)	27173.57
21	Nashik (Partly)	1384.42
22	Godavari Basin Master Plan	0.00
23	Land Acquisition & Court Matters	4258.33
24	Land acquisition & Rehabilitation Bulk Provision 4701 J 499	0.00
25	Balance Work (RoM)	703.29
26	Bulk Provision (Survey)	1641.29

Sr. No.	District	Expenditure incurred
27	Pay (RoM)	4450.38
28	RRR (Rest of Maharashtra)	0.00
29	Tribal (CADA, Nashik)	0.12
30	Extension and Improvement	427.08
31	Principal Secretary lump sum provision	0.00
32	Other sources VIDC + Establishment	86.56
	Total : Rest of Maharashtra	40125.04
	Flood Control	0.00
	Total : GMIDC, Aurangabad	240476.77
III.	VIDC, Nagpur	
	Nagpur Region	
1	Nagpur	35923.45
2	Bhandara	60857.03
3	Gondia	9453.51
4	Chandrapur	66760.89
5	Gadchiroli	3099.21
6	Wardha	26695.61
7	Survey Work	114.66
8	Land Acquisition & Court Matters	3953.23
9	Balance Payments (Nagpur Region)	0.00
10	RRR	0.00
11	Godavari Basin Master Plan	0.00
12	Tribal Sub Scheme	370.00
13	Extension & Improvement	4257.11
14	Bulk Provision (Malgujari Tanks)	744.72
	Total : Nagpur Region	212239.42
	Amravati Region	
15	Amravati	28298.70
16	Akola	11780.91
17	Washim	7922.35
18	Buldhana	87143.52
19	Yavatmal	30112.20
20	Survey Works	47.51
21	Land Acquisition & Court Matters	6653.33
22	Balance Payments (Amravati Region)	0.00
23	RRR (Amravati Region)	0.00
24	Godavari Basin Master Plan	0.00
25	Tribal Sub Scheme	1782.43
26	Extension & Improvement	457.44
27	Flood Protection Malgujari Tank	0.00

Sr. No.	District	Expenditure incurred
	Total : Amravati Region	174198.39
28	Self	513.01
29	Flood Control	77.30
30	Payment	29298.86
	Total : VIDC, Nagpur	416326.98
IV.	TIDC, Jalgaon	
1	Jalgaon	83640.64
2	Dhule	46251.82
3	Nandurbar	7784.06
4	Nashik (Partly)	3090.17
	Pradhan Mantri Krishi Sichayi Yojana CADA	3263.53
5	Flood Control	740.56
6	Land Acquisition & Court Matters	21910.47
7	Balance Work 4701 H 763	152.11
8	Balance Work	4108.67
9	Survey	759.93
10	RRR	0.00
11	Extension & Improvement	1328.14
12	Tribal Sub-plan	450.00
13	Received from VIDC Nagpur	11500.00
14	Payment	7911.16
15	Land acquisition	0.00
16	Bulk Provision for 4701 Major & Medium Project	201.72
17	Land acquisition & Rehabilitation	2319.76
18	Bulk Provision (Mechanical & QC)	437.69
	Total : TIDC, Jalgaon	195850.43
V.	KIDC, Thane	
1	Thane	7652.59
	Palghar	1339.46
2	Raigad	358.22
3	Ratnagiri	20385.28
4	Sindhudurg	34662.70
5	Nashik (Partly)	4.68
6	Secretary Bulk Provision	0.00
7	Bulk Provision Land acquisition & Rehabilitation	0.00
8	RRR	0.00
9	Court matter	6527.35
10	Balance Work	834.27
11	Bulk Provision (Survey)	213.34
12	Extension & Improvement	38.82

Sr. No.	District	Expenditure incurred
13	Tribal Sub-plan	0.00
14	Net Present Value of Forest Land	0.00
15	Bulk Provision (Preparation of Project Shelf)	0.00
16	Payment	6656.72
17	Flood Control	0.00
	Total KIDC, Thane	78673.65
	Total : Maharashtra State	1220618.72
VI.	Total : Ahmednagar District	29393.14
VII.	Total : Osmanabad District	67578.56
VIII.	Total : Nashik District	4479.27
IX.	Total : Beed District	3796.22
	Region wise	
	Rest of Maharashtra	587854.53
	Marathwada	216437.21
	Vidarbha	416326.98
	Total	1220618.72

Above information received from WRD, Mantralaya, Mumbai vide letter no. बीजीएम १०२१/प्र. क्र. ८८/अर्थ- 2 दि. 13 सप्टेंबर, 2021

Annexure 3(2)

(Ref: Para 2.4.7)

FUNDS RELEASED AND EXPENDITURE INCURRED IN 2019-20

(As on March-2020)

(In Rs. crore)

Division	Opening Balance	Funds released by Government during 2019 -2020			Funds received from other sources	Total Available Funds (2+5+6)	Total Expenditure	Surrendered Budget	Balance [7-(8+9)]
		Plan	Salaries	Total (3+4)					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Vidarbha									
VIDC	1354.2338	3170.4491	289.4208	3459.8699	0.0000	4814.1037	4139.9545	0.0000	674.1491
Total	1354.2338	3170.4491	289.4208	3459.8699	0.0000	4814.1037	4139.9545	0.0000	674.1491
Marathwada									
MKVDC	0.0000	149.4120	7.8516	157.2636	0.0000	157.2636	157.2636	0.0000	0.0000
GMIDC	483.0228	2222.1959	144.4059	2366.6018	0.8656	2850.4902	1983.6320	37.4462	829.4120
Total	483.0228	2371.6079	152.2575	2523.8654	0.8656	3007.7538	2140.8956	37.4462	829.4120
Rest of Maharashtra									
MKVDC	745.8681	1984.9753	203.3964	2188.3717	0.0000	2934.2398	2730.4915	0.000	203.7483
GMIDC	383.2337	374.6127	44.5038	419.1165	0.0000	802.3502	400.3838	129.0618	272.9046
TIDC	705.1861	1098.5161	76.1973	1174.7134	97.5000	1977.3995	1918.4634	25.0408	33.8953
KIDC	596.2579	854.5172	67.6978	922.2150	10.7700	1529.2429	786.7365	0.0000	742.5064
Total	2430.5458	4312.6213	391.7953	4704.4166	108.2700	7243.2324	5836.0752	154.1026	1253.0546
Total Maharashtra	4267.8024	9854.6783	833.4736	10688.1519	109.1356	15065.0899	12116.9253	191.5488	2756.6157

Above information is submitted to the office of the Hon'ble Governor, Rajbhavan, Maharashtra by WRD vide their letter no **बीजीएम १०२१/ प्र. क्र. ८८/अर्थ– २ दि. १३ सप्टेंबर, २०२१**

MAHARASHTRA WATER RESOURCES REGULATORY AUTHORITY
9th Floor, Centre - 1, World Trade Centre, Cuffe Parade,
Mumbai - 400005; Tel.: 022-2215 2019
Email: mwrra@mwrra.in ; Website : www.mwrra.maharashtra.gov.in